



# "VILNIS"

**LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY**  
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular edition in Lithuanian and English Edition, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$2.00, six months \$1.25. Foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$2.50, 1/2 year \$1.50, outside of Chicago 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application  
3116 South Halsted Street, Chicago 6, Ill.  
PHONE, VICTORY 7325-7326  
Entered as second class matter September 28, 1936, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

## Didžių Pergalų Diena

Lvovas, Bialostokas, Daugapilis (Dvinskas), Rezekne, Stanislavovas ir, pagaliaus, Šiauliai!

Sie priešė bastonai paimta 27-tą liepos. Tiek pergalų vienos dienos bėgimui ir tą pačią dieną, pirmą kartą nuo įsiveržimo Francūzijai, Amerikos Armija pradėjo tokias atakas, kurios prilygsta sovietinėms. Generolo Bradley vyras taip smogė hitlerininkams, kad jie atkėlė, sudrebėjo ir buvo nublokšti per mylių mylias.

Tik tokie žygiai duos Aliantams Paryžiu!

Vokiečių padėtis Lenkijoje ir Pabaltijy desperatiška. Jų apsigynimo linija, beveik tūkstančio mylių ilgio, trūškinama taip, kad priešui neduodama nei atsikvėpti.

Šiauliu užėmimas skaitomas reikšmingiausiu įvykiu.

Robert Musel iš Londono praneša Chicago "Sun": "Is visų britantiškų Raudonosios Armijos pergalių tą dieną (27 liepos) šiauliu užėmimas, veikiausiai, bus svarbiausias reikšmės. Užėmus tą miestą, nukirsta susisiekimai tarp Rygos ir Kauno, tarp Rygos ir Karaliaučiaus. Vokiečiai neteko svarbiausios gelžkelių linijos, kuria jų armija (iš Latvijos ir Estijos) būtų galėjusi pabėgti į Rytprūsiją." - Tuo būdu bent 300,000 vokiečių beveik užnereta geležinė kilpa. Jiems liko tik palyginamai siauras ruožas bėgti per Žemaitijos koridorius. Bet su kiekviena diena tas pasitraukimo kelias bus siauresnis ir siauresnis. Jei užvakar buvo Šiauliai, rytoj, veikiausiai, bus Telšiai, o po to Palanga. Tuomet vokiečiams beliks tik Baltijos jūra, o ji vokiečiams bus labai nedraugiinga.

Atsiminkim kiek tūkstančių jų pralėkė Juodojoji jūra, kuomet reikėjo bėgti iš Krymo!

Lietuviai ir lenkai, latviai ir estai kupini tautinio pasididžiavimo. Lenkų divizijos kaujas su arminiu savo priešiu, greta Raudonosios Armijos. Lietuviai, latviai ir estų pulkai grumiasi su vokiškais grobiakais. Dar keli smūgiai rudajai juodojai ir Tarybinis Pabaltijus bus galutinai išlaisvintas!

Staugs žmonijos neprieteliai, bėgdami į Prūsus, bet ir ten juos pasiekės pergalinga Raudonoji Armija!

Cia reikia pabrėžti, kad šie skaudžiausi smūgiai vokiškiems galvažudoms užduoti kaip tik po to, ant rytojaus, kada jie paskelbė savo totalinę mobilizaciją.

Sovietų fronte ir Francūzijoje budeliams duota toks ataskymas, kad jie dar labiau susipurtys konvulsijose.

## Pavejingas Kaimynas

Kai Maskva pareiškė, jog jos pašonėje, Lenkijoje, nebus toleruojama banditiška, nei keno nerinkta valdžia, nemaža radosi tokių gerasirdžių, kurie net gvolta pradėjo šaukti: "Tai diktavimas lenkams kokią jie turi įsteigti valdžią."

Argentina nuo Washingtono nepalyginamai toliaus negu Lenkija nuo Maskvos. O betgi Washingtonas rimtai susirūpinęs kokia ten valdžia ir kurlink ji suka Argentinos politiką.

Susirūpinimas nebe reikalo. Štai keli faktai apie Argentiną ir kaip jie paliečia netik artimas Pietų Amerikos valstybes, bet ir mus.

Jau senai Jungtinės Tautos atsklaudė visų neutralių valstybių, ar jos sutiks išduoti atbėgusius karo kriminalistus

Jungtinių Tautų teismui. Iš visų tik viena Argentina kategoriškai pareiškė, jog "atbėgėlių" globojimas yra jos pačios reikalas ir net didžiausių kriminalistų ji ne išduos, jei tokių ten rastųsi ašiai pralaimėjus karą.

Jau septintais mėnuo kaip "oficialiai" Argentina nutraukė diplomatinius ryšius su Vokietija ir Japonija. Ašies valstybių atstovams paliepta apiešti Argentiną. Bet kokiu tai misteriško būdu iki šiol nesurandama "saugaus kelio" kaip tuos fašistų agentus išlydėti iš Argentinos. Jie visi tebėra Argentinėje ir suka reptiliską gūstas būsimeis "svečiams."

Negana to. Paskutiniai mėnesiais vokiečių investimentai Argentinos biznyje ir industrijoje pasiekė astronomišką skaitlėmis. Kitų šalių firmos konfiskuojamos ir pervadamos vokiečių kontrolėn. Argentinėje įsteigta du vokiečių bankai — Banco Aleman Transatlantico ir Banco Germanico. Šie bankai "skolina" pinigus, sako, "labai lengvomis" išlygom aukštesniam karininkam, kurie dabartiniu momentu yra absoliučiai šalies valdovai. Šias paskolas, sakoma, skolintojai grąžina ne pinigais, bet "pasitarnavimu."

Vienas iš svarbiųjų investymų, kur naciai giliai įleidė iltis, yra Argentinos gyvulininkystės ūkis. Argentinos neaprepiamos lygumos ganosi milžiniškos kaimenės jaučių. Naciams paėmus savo ranskas šias ganyklas, netik duos pelno eksportuojant mėsą ir kailius, bet geriausią progą organizuoti čielas armijas puolimui kaimynų gretimose valstybėse.

Taigi, kolei Argentiną valdys pronaciška pulkininkų klika, kolei ten laisvai mobilizuosis vokiečiai naciai ir japoniški plėšikai, nei vienas kaimynas nesijaus saugiai. Ir nesikišant į vidujinius šalies reikalus, savysaugos išrokvimais būtinai reikia kansas daryti.

Argentinos liaudis nusikratys nepakenčiamą kildką nuo savo sprando. Bet jai reikalinga pagelba. O ta pagelba turi ateiti iš kaimyninių valstybių. Konspiratoriūs reikia paspausti iš lauko ir paspausti kietai. Su genge banditų gretimas niekas nenori ir negali gyventi, ar tai būtų Centralinė Europoj ar Amerikos kontinente.

**Gumo Problemą Išrišo**  
Kai japoniški samurajai užpuolė Pearl Harbor, gumo klausimas Amerikai pasidarė pirmaeiliu. Tuoj paskelbė karą ir nacinė Vokietija. Gumo pristatymas iš Tolinų Rytų greitai nutruko, o jo parėkalavimas buvo milžiniškas.

Japonijos plėšikai pasigrobė Filipinų, Indonezija ir Malajų iškyšulį. Iš aukščiausių paminėtų vietų gaunamo guma 75 nuosimūšius suvartodavo Amerikos rinka. O kad karo mašina ristiųsi ir galėtų trūškinti priešus vis daugiau ir daugiau reikėjo gumo.

Du metai atgal valdžia paskyrė gumos problemas išsprendimui labai atsakomą asmenį Baruch. Buvo paskirta šimtai milijonai dolerių naujom sintetisko gumo industrijomis.

Ryšium su tuo iškilo į viršų, kad šios šalies aliejaus kompanijos turėjo sutartį su nacių kontroliuojamom kompanijom, kad žinomas būdus iš naftos nevartos daryti gumą.

Amerika gavo visus receptus sintetisko gumo gamimui iš alkoholio ir iš pienui nuo Sovietų Sąjungos.

Pareikalavimas buvo milžiniškas — 836,000 tonų per metus. Tai 250,00 tonų daugiau, kaip taikos metu.

Japoniški samurajai ir naciai manė, kad šiame klausime jie galės Amerika parklupdyti ant kelio. Jie apsiriko, kaip apsiriko abelnai karo strategijai.

Siomis dienomis buvo paskelbta, kad Jungtinės Valstijosos gumo problema jau išspręsta. Sintetiskos medžiagos padangoms ir kitokiems reikalams gaminti yra pakankama.

Siemtas bus pagaminta sintetisko gumo už \$750,000,000, reikiška kur kas daugiau, negu tos medžiagos suvartodavo taikos metais.

## Buvusio Tautininkų Lyderio Dr. Cesevičiaus

# ŽODIS LIETUVIAMS

Dabartinis karas, išsiplėtęs į visus kontinentus, įtraukė į karo nelaimių sūkurį ir mano Tėvynę — Lietuvą. Sunkiūs karo metai kentėjimui kencia lietuviai savo žemėje likę, kencia nelengviau daugybė lietuvių karo audros išmėtytu ir už Lietuvos ribų.

Karo audraj siaučiant yra susidarę daugybė naujų faktų, naujų padėčių, sudaryta daugybė naujų apstovyčių, užtemdyta daug teisių, iškreipta daugybė faktų, paskleista daug netiesios ir sąmoningų klaidinimų.

Ypač aktingas darosi tiesų iškraipymas ir sąmoningas klaidinimų nuotaikų bei nusistatymų sudarymas dabartiniu momentu, kada jau pradeda mąjaukti karo pabaiga ir jo išsprendimas. Tokią valandą kiekvieno sąmoningo žmogaus ir tėvynainio pareiga yra aktingai susirūpinę vykančių aplinkini faktų teisingu įvertinimu, tokiu metu kiekvienas sąmoningas žmogus turimi jausti įsipareigojimą visomis išgalėmis stengtis sudaryti tokius faktus, tokias nuotaikas ir nusistatymus, kurie būtų išganingi visiem geros valios žmonėms, o pirmoje eilėje savo tautos ir savo tautiečiams.

Būdamas toli už Lietuvos ribų, bet su didžiausiu dėmesiu ir susirūpinimu sekdamas visa tai, kas darosi aplink Lietuvą ir kas stengiamasi daryti dėl Lietuvos — šią lemtingą Lietuvai ir visai žmoniškai valandą — aš kaip savo metu aktingai pasireiškęs Lietuv. viešame gyvenime ir vadovavęs bei įtakojęs Lietuvos politiką lėmusiai Lietuvių Tautininkų Sąjungai, vedamas sąžiningo noro patarnauti sątą tautai bei padėti savo tautos žmonėms susiorientuoti karo įvykių drumstame sukuryje — kreipiuosi į Lietuvos viešumą su šiuo pareiškimu:

Dabar vykstantis žudingasis žmonių istorijoj karas, taip skaudžiai palietęs ir mūsų tėvynę — Lietuvą, nėra atėjęs kaip nors savaime, nėra kaip nors gaivalingai ir atsitiktiniai įvykys; šis karas yra sąmoningai suorganizuotas, sąmoningai sudarytas ir visomis moderniškos civilizacijos bei technikos priemonėmis bei metodais iš anksto suplanuotas. Vadinasi, šis karas turi savo atsakingus autorius, turi savo firmos ženklus. Šio karo atsakingi autoriai yra Europos fašizmo vadai, o šio karo firmos ženklas — fašizmas.

Man, kaip gyvenusiam Vokietijoje nuo 1928 iki 1933 metų, ypač iš arti teko stebėti ir pergyventi vokiečių nacionalsocialistų valdžios paėmimo eiga, teko betarpiškai pajauti dvasią, kurią buvo auklėjami ir "mūstruojami" iš pradžių nacionalsocialistai, o paskui ir visa vokiečių tauta. Fašizmo, o kartu ir šio karo atsakingi autoriai su neįprastu Va-

kyru Europoj einamų skelbė ir auklėjo fizinės jėgos garbinimą, paniekindami kultūrinių vertybių branginimą, puoselėjo visur karinę žmonių žiaurumą, bugnijo visose kryžkeleose didžiakovišką didžiaivalstybinių interesų pirmumą ir viršumą prieš tautų taikinę sugyvenimą, prieš tautų laisvę ir lygybę.

Nuo pat nacionalsocialistinio judėjimo pradžios buvo sąmoningai vykdomas nacionalsocialistų sužvėrinimas, kad jie būtų pikti ir negalėtingi, narsus ir plėrus kiltų tautų, kitaip manančių žmonių puolimui, engimui, pavergimui, nužmoninimui. Tai yra žiauriai baisi nihilizmo filosofija, gyveniman vykdoma labai suktai kombinuota, dinamiškai aktyvia praktika.

Toji "filosofija" ir tokia praktika netrukus davė ir parodė savo vaisius. Pasaulio nelaimei net su persikubinimu buvo sumachnuotas karas, buvo užkurta karo ugnis, kuri suprantama logika greit išsiplėtė veik į visą pasaulį, o nacionalsocialistinėje dvasioje išauklėti ir išmankytiniai vokiečiai netrukus parodė tokius žiaurumo rekordus, nuo kurių su pasibaigėjimu ir pasipiktinimu sudrebėjo visų kultūringų ir žmoniškai jaučiančių žmonių širdys.

Susiaubė karo siaubas. Pradžioje vokiečiams pavyko ginklu, ugnim ir apgaule greit nukariauti silpnesnes Europos tautas. Suvaitojto fašizmo ginklu ir žiaurumo prirentkus tautos, suvaitojto ir mūsų kraštas — Lietuva. Ne metas ir ne progacia dabar skaičiuoti bei apskaitinėti skriaudas ir kentėjimus, kuriuos pergvena Lietuva dabartinės vokiečių okupacijos priespaudoje. Betgi moderniškos civilizacijos ir technikos priemonėmis sustiprintas ir suziaurintas tautos naikinimas yra toks didžia skriaudingas, kad kenciašios Lietuvos vaitojimas prasierveržia į pasaulį ir pro ugnies linijas, ir pro gestapo gudrybėmis sustiprintus kordonus. Nelaisvė, priespauda, žiaurumai, "kietai" įstatymai ir dar kietesnis bei sutesnis jų vykdymas — tai dabartinės sovietintos Europos tikrenybė, ženklinama kasdieniniais nekaltai pralieto kraujo ženklais. Ir kaip visa tai nesuderinama ir tolimu tuo toms numylėtos ir išgarbintos — išauklėtos Europos idealų, kuriuos skelbė ir skelbia Europos mokslas, auklėjimas, menas ir visa kultūrinė viešuma. Šis Europos laikotarpis — tai tikra Europos ir XX amžiaus gėda, kuri turi baigtis kartu su dabartinio karo pabaiga.

Mes, lietuviai, svarstydami savo santykių su vokiečiais reikalus, įpratome tuojau siektis istorinių argumentų ir jų šviesioje ieškoti pagrindų tiems santykiams svarstyti arba iš jų išvestinė vaduoti. Koro griovimo

kovos butinumą — prieš vokiečius. Betgi istoriškioji mūsų tautos santykių su vokiečiais praeitis — tie gaivališki ir padrikai vokiečių traukimai ir veržimasis į rytus, kurie tada vyko ir kurie sudarė Lietuvai nebeįgrąžinamų tautinių nuostolių, nublanksta prieš dabartinę moderniška techniškai šarvuotą ir sistemingai žiauriai veikiančią okupaciją. Ir ne istorinių pamokų bei padarytų lietuvių tautai nuostolių baimė diktuoja šiandien lietuviams priešingumą ir kovą vokiečiams, bet visus lietuvius tam žutbutiniam pasiryžimui verčia pats giliausias gelbėjimosi gyvybinis instinktas. Nuo to, ar lieka vokiečiai Lietuvoje ar nelieka, sprendžiasi amžinias lietuvų tautos hamletiškas klausimas: buti ar nebūti?

Beje, buvo, atseit, ir dabar netrukta lietuvuose ir nelietuvuose tokio samprotavimo, kad šiandieninė vokiečių okupacija Lietuvoje specialiai yra dėl tos aplinkybės suziaurinta, kad Lietuva, ją okupuojant vokiečiams, buvo tarybinė — komunistinė. Deliai tokio samprotavimo reikia visu rimtumu ir griežtumu pabrėžti: ta aplinkybė yra per smulki detalė, ir perlonas niuanans. Perdaug gerai šiandieną jau yra suprantama ir aišku, kad tai neturi jokios lemiančios itakos Lietuvos okupaciniam režimui. Vokiečių okupacinis režimas Lietuvaie šieina iš bendrų Vokietijos fašistų interesų, iš bendros jų valdymo dvasios, iš jų bendro nusistatymo bei nusisprendimo Lietuvos atžvilgiu. Ir tos jų politikos negali pakeisti ar sušvelninti jokios lietuvių tautą apgaudinėjančios o kombinacijos su kubilioniškai patarėjais ir kitais atemdytos tautinės sgmonės lietuviais, įsijungusiais patarnauti vokiečių fašizmui, engiant Lietuvos žmones ir niokoiant Lietuvos žmonių darbesiai ir kruopščiai kuriamą turta.

Todėl: kas gyvas, kur kas bebūtų, kol dar laikas — visų lietuvių turi buti vienas nusistatymas ir vienas pasiryžimas: stiprėti, priešintis, kovot. Priešintis visomis priemonėmis, visais ginklais, visa sąmone, visais savo pajautimais, visu įsitikinimu ir tikėjimu, kad kova yra šventa pareiga, kad kova bus laimėta, kad artinasi tautos išvadavimas, kad Lietuvos priespauda, skriaudų ir kentėjimų dienos yra suskaitytos ir teisingu istorijos teismo sprendimu atsekėtos.

Man amesniškai su tikru patriotišku lietuviu džiaugsmu tenka buti liudininku to, kaip ryžtingai ir su koku sveigiu įsitikinimu lietuviai atsidurę S. Sąjungos toliuų žemių platybėse — vienu jausmu, viena mintimi, vienu tikėjimu ir viena meile eina pasilgotos Tėvynės vaduoti. Koro griovimo

sgamyšje pas visas stiprėja kurybos valia — atkurti laisvą Tarybų Lietuvą, ją kelti, gaivinti ir puosti, kad visiems lietuviams joje būtų gers, laisva ir miela gyventi.

Dabartinis karas, jo eiga labai stipriai paveikė visą gyvenimą, daug kur kitaip pradėjo formuoti gyvenimo tikrovę ir dauginę pakeitimų į žmonių galvoje, nusistatymus ir jausmus. Koro eigos ir faktų tikrovę sudaro pagrinda naujam vertybių ir įsitikinimų pervertinimui. Kas rodėsi teisinga, tvirta ir stipru — surgiuvo, kas buvo paneigta, niekinama ir menkinama — išliko savo gyveniskumu, realumu ir teisingumu. Subyrėjo ir sunyko italiskas fašizmas, artinasi galas vokiškajam. Tuo tarpu giliu gyveniskumu teisingumu ir realumu tvarkomi sąjungininkai pergalingai žyguoja pirmyn, išvadodami ir artindami išvadavimą visoms Europos tautoms ir pavertę žmonėms. Iš Sovietų Sąjungos pergalingo žygiavimo laukia išvadavimo ir lietuvių tauta. Lietuviai laukia, kada jie vėl įsijungs darniom ir galingom tarybinii tautų sąjungon, kad vėl Lietuvoje suklestėtų laisvė ir žmoniškumas, kultūra ir gerovė.

Mano betarpiškas Sovietų S-gos gyvenimo pažinimas mane nepajudinamai įtikino Sovietų S-gos tautinės politikos gyveniskumu bei teisingumu ir belieka tik nekantriai laukt, kad su skauduliais nuo Sov. Sąjungos atplėsta Lietuva greičiau vėl atsigauly Dėdžios Sovietų Sąjungos placiame ir laisvame kvėpavime bei kurybingose pastangose keliant tautų ir žmonių gerovę.

**Dr. Domas Cesevičius,** buves Vytauto Didžiojo Universiteto privatdocentas, buves Lietuvos Tautininkų Sąjungos Pirm.

**Apsivedamų Amžius**  
Kari užstojus daugiau vaikiu, neturincijų 20 metų, ir merginų, prašokusijų 35 metus, apsideva. Įdomu ir tas, kad jauni vyrurai linkę apsidevsti už save senesnes merginas. Iš šimto vedybų 29 buvo kur vaikaiu jaunesni už jaunavedes. 31 vedybos buvo kur merginos jaunesnės už vyrus. Kiti beveik vienmečiai.

Ant 100 merginų apsidevusių viršaus 35 metų 1935 metais, 1942 metais to amžiaus buvo 172 vedybos, sako Metropolitan Life Insurance kompanijos statistika. Taipgi vyrų viršaus 35 metų amžiaus vedybų skaičius padidėjo 65 nuosimčiai.

Mano, kad jų progos užsibaigs, kai jaunesni vyrurai grys iš fronto.

Man amesniškai su tikru patriotišku lietuviu džiaugsmu tenka buti liudininku to, kaip ryžtingai ir su koku sveigiu įsitikinimu lietuviai atsidurę S. Sąjungos toliuų žemių platybėse — vienu jausmu, viena mintimi, vienu tikėjimu ir viena meile eina pasilgotos Tėvynės vaduoti. Koro griovimo

Man amesniškai su tikru patriotišku lietuviu džiaugsmu tenka buti liudininku to, kaip ryžtingai ir su koku sveigiu įsitikinimu lietuviai atsidurę S. Sąjungos toliuų žemių platybėse — vienu jausmu, viena mintimi, vienu tikėjimu ir viena meile eina pasilgotos Tėvynės vaduoti. Koro griovimo



# Mokslo Dalykai ir Margumynai

## Žemės Rutulio Sudėtis

Dar gilioje senovėje žmonės domėdavosi klausimais, iš ko yra sudaryta Žemė ir kas yra jos viduje.

Žemės gėlmės atrodo ypač prietaringiems žmonėms kupinos paslapčių. Ugnikalnių išsiveržimai įvardavo žmonėms baimę.

Kas gi iš tikro yra Žemės viduje?

Savo akimis mes galime pamatyti Žemės sluoksnius tikrai palyginti negiliai. Mes žinome, kad žemės plutos viršutinį klotus sudaro smėlis, molis, kalkakmeniai, gargždynai ir kitos uolienos. Šios uolienos vadinamos grūntinėmis, nes jos yra atsiradusios nuėmimo darbai, iš jų, ežerų, upių ir pelkių dugnų. Po šiomis grūntinėmis uolienomis guli sudrios akmeninės uolienos: gneisai, granitai ir kitos. Granitai atsiranda visai kitaip negu grūntinės uolienos. Jie yra ataušusi ir sutingusi žemės gėlmėse magma (lava).

Žemės gėlmų tyrinėjimas rodo, kad grūntiniai Žemės gėlmės temperatūra vidutiniškai kas 33 metrai pakyla vieną laipsnį. Tai galima pastebėti kasant kasyklas, tunelius, gręžiant gilius šulinius. Vokietijoje, kur buvo iškastas vienas pačių giliausių šulinių, paaiškėjo, kad daugiau kaip pusėto kilometrų gėlmėje temperatūra pasiekė 83 laipsnį.

Pasinaudodami tuo mokslininkai apskaičiavo, kad akmeninės uolienos, tarp kita, granitai, pradeda išsitraukti maždaug 60 kilometrų gėlmėje. Išėja, kad tie 60 kilometrų yra kietosios Žemės plutos storumas. Na, o kas gi yra giliau? Giliau yra ugninė skysta masė, vadinama magma.

Kad tikrai yra po žemės pluta iki skystumo įkaitusi magma, patvirtina visa eilė pastebėtų reiškinų. Prasi-verždama po žemės plyšius į viršų magma išteka lavos pavidalu 1200 laipsnių temperatūros. Tuo būdu atsiranda ugnikalniai. Iš žemės gėlmų ištrykšta, garų ir dujų veikiami, karšti šaltiniai ir karšto vandens trykštai — geizeriai.

O kas yra po magma? Sudėtingai apskaičiavimais mokslininkai nustatė Žemės rutulio svorį. Pasirodo, kad Žemė sveria pusšesto karto daugiau negu tokio pat didumo vandens rutulys. Tačiau Žemės plutos (tai yra akmeninių uolienų) svoris tėra tikta maždaug pusėto karto didesnis už vandens svorį. Iš to galima padaryti išvadą, kad Žemės rutulio viduje turi būti kažkoks labai sunkios medžiagos, kurios devynis kartus, o gal but, net dešimt kartų sunkesnės už vandenį.

Kas čia per medžiagos?

Tur būt, čia yra metalai; juk jie yra pačios sunkiausios medžiagos Žemėje. Tačiau kuris gi metalas turi sudaryti svarbiausiąją Žemės gėlmėse esančių medžiagų masę? Greičiausiai, geležis, kurios daugiausiai yra žemėje. Geležies yra daugelyje Žemės plutos uolienų, jūrų, ežerų ir upių vandenyje, augaluose ir gyvulių kune. Dar daugiau, "Dangaus akmenys" — meteoritai (jie klaidingai vadinami krintančiomis žvaigždėmis) — taip pat paprastai yra iš geležies, pramiest kitu metalu — nikeliu. Vadinasi, geležies labai daug yra ir kituose visatos pasauliuose, kurių nuotrupos yra meteoritai.

Mokslininkai seniai priėjo išvados, kad Žemės rutulio centre yra milžiniškas geležinis branduolys. Toje geležyje, greičiausiai, yra gana daug nikelio ir kai kurių kitų metalų jmaišų.

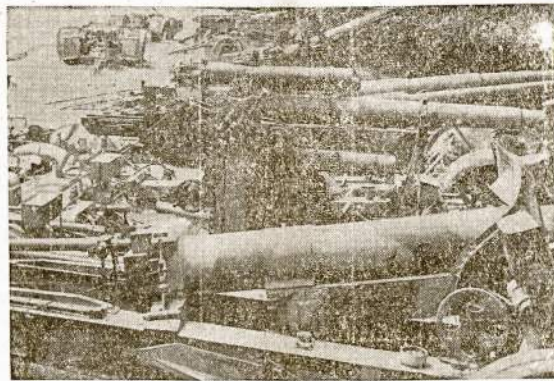
Tačiau ar tuojau pat po iki skystumo įkaitusią magma yra tas geležinis nikelinis branduolys? Ne, pastebėti reiškiniai rodo, kad ne taip.

Kai įvyksta kur nors žemės drebėjimas, tai per Žemės rutulį įvairiomis kryptimis nubanguoja tam tikros bangos. Tos nematomos bangos yra Žemės materijos dalelių judėjimas (suvavimas). Be to, Žemės drebėjimo bangos, kurias mokslas vadina seisminėmis bangomis, buna skirtingos. Vienos jų nubanguoja tikrai per Žemės pluta, o kitos per eina per centrinės Žemės rutulio dalis. Tokių bangų judėjimo greičumas priklauso nuo to medžiagų, per kurias jos eina, sudėties. Tuo būdu, tyrinėjami bangų perėjimo įvairioms kryptims per Žemės rutulį greičumai, mokslininkai galėjo patirti sudrumtų to medžiagų, per kurias pereina tos bangos.

Tokie tyrinėjimai parodė, kad Žemės materija nėra visur lygiai sudri, vienoda, vientisa masė. Priešingai, Žemės rutulys yra gana sudėtingos struktūros.

Mūsų Žemė savo struktūra truputį primena svogūnėlį. Pamėginkime išsivaizduoti Žemės rutulį tartum peripautą pusiau. Jo viduje mes pamatytume milžinišką geležinį branduolį, kurio skersmuo yra kelių tukstantų kilometrų. Tas branduolys yra apvilktas storu apvalkalu, kurį sudaro metalai ir akmenys mišinys. Jo sudėtis primena rūdą, del to tą apvalkalą mokslas vadina rudiniu apvalkalu.

Viršum rudinio apvalkalo yra kitas apvalkalas, kurį sudaro sunkios akmeninės uolienos. Viršutinė šio apvalkalo dalis ir yra ta ugninė skystoji magma, apie ku-



Štai tik vienas sunkiųjų ginklų sandėis, kuris pateko mišikių rankosa Cherbouge, Francūzijoje. Nemaža šių ginklų jau naudojami prieš bestraukiančius nacius.

ria esame jau kalbėję.

Viršum magos yra ta kietoji akmeninė Žemės pluta, kurios viršuje mes ir gyvename. Ant šio apvalkalo yra vandenynai ir jūros. Viršum Žemės plutos su jos vandenynais yra pats lengviausias, orinis apvalkalas — atmosfera.

Tuo būdu Žemės rutulį sudaro milžiniškas ir labai sunkus branduolys, kuris yra apvilktas eile apvalkalų. Juo arčiau Žemės centro apvalkalas, tuo jis sunkesnis. Tai ir supranta. Prieš milijardus metų Žemės rutulys visas buvo įkaitęs iki raudono ir švietė kaip žvaigždė. Palengva atvėsdamas jis apsitraukė kietą akmeninę pluta. Matyt, kaip tik tuo metu, kai visos rutulys dar tebesudarė tik pradėjusią stingti ugninę skystąją masę, pradėjo formotis skirtingi pagal svorį apvalkalai. Sunkiųjų apvalkalai leidosi gilyn į centrą ir susitelkė ten, sudarydami metalinį branduolį, o lengvesnieji išliko į paviršius, sudarydami paviršutinį antumet dar tebejaunus, tebekaitusios planetos — Žemės klotus.

Mokslo nustatytieji duomenys apie Žemės sudėtį sugriauna religines pasakas, tartum Žemę palyginti dar neseniai, (maždaug prieš 7, 500 metų) būtų sukūręs dievas iš karto "iš nieko". Iš tikrųjų jokia dieviško Žemės kurimo nėra buvę, ir Žemė, kol įgavo dabartinę savo išvaizdą, yra praėjusi milžinišką vystymosi kelią, trukusį milijardus metų.

V. Malinka.

## Kariuomenė Ragina Tiksliai Adresuoti Kareivių Laiškus

Kareiviams užmariuose yra siunčiama apie 25 milijonai laiškų per savaitę, todėl War Department'as deda ypatingos svarbos tiksliam ir pilnam visų komunikacijų adresavimui tuo užtikrinamas greitą persiuntimą ir įteikimą.

## Kodėl Elektra Užmuša

Veikiausia nesiras nei vieno, kuris bile kada nebūtų buvęs sukūrėtas elektros srovės. Paprasta namų apšvietimo elektros srovė, tik iki 110 voltų jėgos, gali mirštinai užkrėsti žmogų, jeigu palies tam tikrose aplinkybėse.

Pavojingiausia yra dasytėti elektros viela susilpausiam. Sausa oda netaip lengvai perleidžia elektros srovę kaip šlapia.

Ir kas stebėtinausia, kad mažesnės pajėgos srovė yra pavojingė, negu didelė. Paprastai Amerikoje nuo elektros sukūrimui miršta po 1,300 žmonių ir metus. Didžiama jų sutinka miršti nuo sukūrimo 100 iki 200 voltų jėgos. Tuom tarpu sukūrimo 40,000 voltų pajėgos srovės tik 12 nušimtis tampa užmušti.

Mirtis gali pasitaikyti trejopu būdu. Elektros sukūrimas gali sudeginti žmogų, suparalyžuoti nervų sistemą arba išmušti širdies plakimą "iš vežių." Pastarasis (moksliškai vadinamas "ventricular fibrillation of the heart") yra pavojingiausias. Kartą išmušta iš ritmo širdis nebesiduoda atvesti į normalų tvaksėjimą.

Apdeginti ir suparalyžuotais nerais dažnai duodasi atgaivinti, jei pirmoji pagalba pribūva greitai ir jei sukūrimas nėra perdidelis.

Dažnai pasitaiko, kad elektros srovės krečiamas žmogus pats negali atsiluotuoti nuo vielos. Kitam jį dailištai taip jau pavojinga, nes žmogaus kūnas yra pilnas elektros. Tokiame atsitikime reikia naudoti sausą medžio gabalą, arba, nieko neesant po ranka, spiri kolia pailuosavimui žmogaus.

Tas netaip pavojinga kaip prisiliečiant nuoga ranka.

J.

## Ir Širšės Gali Žmogui Pasitarnauti

Ant širšių neruogoja tik tas, kuris negavo nuo jų gylio. Kuriam savo smailia nosė širšė smėgt, tas iki grabo jų veislių paminės.

O ir šie pikti vabalukai gali žmonėms pasitarnauti. Kalifornijos vaismedžius užpuolę orientališkas amaras. Gresia pavojus sunkinimo \$116,000,000 vertės derliui.

Tuo reikalu susirūpino agrikultūros departamentas. Berkeley ir Riverside laboratorijų vedėjas, prof. Harry S. Smith, sako reikia prieš tą parazitinį amarą paleisti širšes.

Širšės kaip tik ir deda savo kiaušinius kur minimas amaras savo lizdus veja. Iš kiaušinių išsiritus širšės larva su anais vabalukais apsidirba pirma, negu jie gauna progos vaismedžius gadinti.

## Apie Mineralinius Aliejus Nekokios Žinios

Dažnai žmonės perkasi mineralinio aliejaus vidurių veikimo sureguliuvimui. Dabar tuo klausimu Jungtinių Valstijų Agrikultūros Departamentas tarė žodį.

Arizonos valstijoje pravedė tyrinėjimą kaip veikia mineraliniai aliejai ant žiurkių. Rezultatai buvo apgalvinti. Tom žiurkėm reikėjo duoti specialės porcijos vitamino A ir D, kuriom buvo duodama kalbamo aliejaus.

Tas aliejus iš žmogaus kūno išima, sako Agrikultūros Departamentas, vitamino, kalkeis ir fosforą.

Ypač mineraliniai aliejai iš kūno išima saulės vitamino — vitamino D.

## Republikonų Strategija

ALBANY, N. Y.—Republikonų kandidatai Dewey ir Bricker nustatė padaryti invaziją pietinėse valstijose. Jie tikisi atsiksti nuo Roosevelto tikto tent dalį demokratų Texas, Kentucky ir Mississippi valstijose.

BUY EXTRA WAR BONDS



## 20,000 Mylių į Valandą

Mažiau negu šimtas metų atgal mūsų tėvai ir senoliai, išgirdę, kad išrastas vežimas, kuris be arklio gali važiuoti, kraipė galvas ir kategoriškai pareiškėdavo: "Negalima!"

Kada pirmieji traukiniai pradėjo kursuoti geležiniais bėgiais "nesvietišku greičiu" po 8 mylias į valandą, daugelis manė, kad "sudna diena" jau nebetoli. Juk ir biblijoj pasakyta, kad "antikristus" atvažiuos ugninių vežimų ir tuoj po tam bus visiems kaput!

Kada lokomotyvai tapo patobulinti ir traukiniai greitais pasiekė iki 15 mylių į valandą, daugelis bijojo važiuoti, nes del perdidelio greičio gali nukristi ir užsimusti. Perserğėjimui smalsuolių ir nujivimui galvijų nuo geležinkelių bėgių, priešakyje traukinio įdavo kompanijos pareigūnas ant balto arklio šaukdamas "trauktis iš kelio."

Dabar apie tokį traukinio "smarkumą" atrodo juokinga ir kalbėti. Paprasčiausias traukinys jau rieda po 60 mylių į valandą ir niekas del to neįskirta iš vagono.

Automobilius važiuoja dar greičiau. Vidutinis lėktuvas greitais 250-300 mylių į valandą. Bet ar manote, kad spartumai ribos jau pasiekė? Nieko panašaus!

Pasaulyje yra tokia mokslininkų draugija, kuri vadina Astronautikų Susivienijimas. Į paprastą kalbą išvertus, tai reiškia susivienijimas tokių žmonių, kurie pasiryžę atlikti keliones ne ant šios "ašarų pakalnės", bet toli, toli nuo mūsų žemės atmosferos įtakos — į mėnulį, marsą, kitas planetas.

Astronautikų pirmieji bandymai dar primena mūsų pirmųjų traukinių pirmuosius žingsnius. Istobulinti lokomotyvai nuo 8 mylių į valandą iki 60 ir daugiau, eimė keliasdešimtis metų. Bet šiandien technikoje progresas eina nepalyginamai greičiau, negu 75 metal atgal. Dabar nauji išradimai tobulinami dienom ir valandom, kas pirmiausiai imdavo dešimtmečius.

Astronautikų kelionės pirmone — raketinis lėktuvas. Kaip ir daugelyje kitų atvejų, ir šiame, astronautikams pagelbon taip jau karas. Karo metu chemija, fizika, inžinerija, matematika dirba viršlaid. Jei taikos metu raketiniai lėktuvai būtų buvę tik kelių mokslininkų rupestim, karo metu valstybių smegenys pajungti dirba dieną ir naktį, kad tik kuogreičiau ir kuo tobulienų raketinių lėktuvų pagaminti.

Raketiniai lėktuvai, kuriuos načiai vartoja žydymai civilių žmonių Anglijoje, neatsako mūsų astrolandą.

nautams. Bet jie veikia tuo pačiu principu, nors ant labai mažos skalės. Tai ir vėlyg tas 1875 metų traukinys palyginus su šių dieniniu "straymlineriu."

Nacių raketiniai lėktuvai skrenda maždaug po 400 mylių į valandą ir neša važnoms tik iki 2 tonų. Didysis "dangiškas lėktuvas," kurį mokslininkai jau netik įstavaizdina, bet braizinius turi parengę, bus 1,000 tonų talpos ir jo vidutinis greitis bus 20,000 mylių į valandą.

Aišku, su šia "nočyna" nedarys kelionių ant žemės, nes mūsų atmosfera neduotų išvystyti visą galimą pajėgą. Ateities raketinis lėktuvas busias išimtinai naudojamas kelionėm ir mūsų "kaimynus," pirmiausia mėnulį. Kodėl bile kas norėtų vykti ant mėnulio, kur neturime nei vieno pažįstamo, neaišku. Bet mums "paprastiems žmogeliams" daug kas neaišku del mokslininkai net smegenis išdžiovinai.

Britų astronautų lyderis Harry Harper pasakoja net smulkmenas kaip jie keliausia į mėnulį. Keliauninkai turės būti pasirošę visokiems netikėtumams. Bet didžiama "surprizų" tobloj kelionėj jiems žinoma. Pavyzdin, visiems žinoma, jog pasikelus tik du-tris dešėtuos mylių nuo žemės pasibaigia kvėpuojamasis oras. Ant mėnulio nusileidus irgi jo nėra. Tada kelivaini turės pasiimti pakankamai oro ir įsivilkti į neriamuosius kostumus, kurie vartojami narstant giliai vandenyje.

Pasikelus kelis tukstantus mylių nuo žemės, bausis šaltis. Tuom tarpu iš saulės pusės spingintie spirgina atmosferos nesulaikomi spinduliai. Delto lėktuvas bus taip įtaisytas, kad skrisdamas jis nuolat sukaliotis, kiekvieną sekundę vis kita jo pusė bus atkreipta į saulę.

Nusileidę ant mėnulio, jie lėktuva tegalės apieisti tik standžiai užsisagstę, nes del stokos oro akies mirksnyje jų smegenys ir vidaus organai eksplioduotų. Apžiurėje kas dedasi mūsų kaimynų kieme, jie susėtų atgal ir lėktuva ir—dū namo.

Matematiškai apskaičiuota, jog skrendant po 20,000 mylių į valandą, mūsų kelivaini mėnulį pasiektų į 48 valandas.

Kas hečia šių žodžių rašytoja, tai už jokių pinigų neapsimsiu jukit svečiuosna į mėnulį. Bet, už keliohekos dešėtuų metų, mūsų valkai ir anukai gal žiurės į mus kaip į "old fashioned" žemės vabalus. Taip, kaip mes šiandien žiurime į savo senulius, kurie bijojo važiuoti traukiniu nesvietišku greičiu po 8 mylias į valandą. —Laukuviškis.

# \$500 Karo Paskolos Bonsais \$500

IR UŽ

## \$250 Kitokių Dovanų \$250

# VILNIES PIKNIKE

### Prie Išangos Bus Išduota Sekančios Dovanos:

1-ma Dovana—Karo Bonas	\$100.00
2-ra Dovana—Karo Bonas	50.00
3-čia Dovana—Karo Bonas	50.00
4-ta Dovana—Karo Bonas	50.00
5-ta Dovana—Karo Bonas	50.00
6-ta Dovana—Karo Bonas	50.00
7-ta Dovana—Desk & Chair, Pirkta iš Progress Furniture Co.	70.00
8-ta Dovana—Cedar Chest Roosevelt Furniture Co.	55.00
9-ta Dovana—Moteriškas Laikrodėlis P. Nover, 4208 Archer Ave.	29.50
10-ta Dovana—Vyriškas Riešinis Laikrodėlis Chas. Kinder, 3557 Archer Ave.	18.50
5-kios Dovanos Karo Bonais po \$25.00	
5-kios Metinės Prenumeratos "Vilniai" ar "Laisvei"	
5-kios Dovanos Pinigais, kiekviena po \$5.00.	

### Pradžią 10-tą Valandą Ryto

Neturint automobiliaus, gali-  
ma važiuoti Blue Bird Busais.  
Išlipkit ant Sag Bridge. Nuo  
Sag Bridge trokai veš į pikni-  
ko daržą.

Daugybė dovanų dar ne pati svarbiausia priežastis, kodėl visi pažangieji Chicagos, apilinkės ir tolimesnių kolonijų lietuviai dalyvaus šiame piknike.

Šiomet "Vilnies" piknike didžiama lietuvių dalyvaus, kad pasidžiaugti mūsų gimtinės Lietuvos išlaisvinimu iš po Hitlerio nevalios.

Pikniką rengia dienraštis, kuris diena iš dienos vedė ir veda nepermalduojamą kovą prieš asies banditus ir jų pastumdėlius lietuvių tarpe.

Jūs savo atsilankymu paremsite vienatinį lietuvių kalboje dienraštį vidurvakarinėse valstijose, kuris stoja už tautų vienybę ir greitą visų Jungtinių Tautų pergalę prieš fašizmą.

## Nedėlioje, Rugpiučio-August 13 d., 1944



Roselando Moterų Choras, vadovybė Ag. Kenstavičienės



Bridgeporto Moterų Choras, vadovybė Alice Steponavičienės

# OAKS GROVE

119th St. ir Archer Ave. (Road 4-A)  
CHICAGO, ILL.

V. Grossmanas

Vertė Ant. Venclova

# Liaudis Nemirtinga

APYSAKA

O, kokia gera šiomis valandėlėmis buvo žemė! Kokios melios žmonėms rodesi jos sunkios raukšlės, geltoni kalnelukai, apaugę dirvuolėmis ir dulketomis varnalėšomis, miško duobės. Kokį nuostabų kvapą skleidė žemė—lapų puvimo, sausų dulkių ir miško drėgmės, ramių puvenų ir grybų, sausų uogų ir daug kartų dulkejusių ir vėl išdžiuvusių stagarų. Vėjas nešė iš lauko šiltą ir liūdną vystančių gėlių ir džįstančių žolių kvapą; miško prieblandoje netikėtai perversimavo saulės šviesos, staiga dulketą vaivorykštė sužibėdavo rasos sudrekinči voratinkliai, tartum dvelkdavo ramybės ir taikos stebūklas.

Štai, įsikniaubęs vėdu į žemę, gulį Rodimecevas. Miega įsiai, ar ką? Ne: jo akys atydziai žiūri į žemę, į greta krūmų stovinčią erketrožę. Jis triukšmingai alįsuoja, traukia į savę žemės kvapą. Jis žiūri domėdamasis, godžiai ir pagarbiai į aplink į vykstančius dalykus: skruzdės eina kolona žmogaus akiai neaiškiu traktu, velka sausas žoleles, lazdeles. "Gal būt, jos taip pat kariauja,—galvoja Rodimecevas,—štai, ir šliaužia mobilizuotų kolonos kasti griovių ir statyti sustiprinimų. Arba šis šeimininkas statydinasi naujus namus, ir eina dailydės, tinkuotojai į darbą..."

Didžiulis tas pasaulis, kurį mato jo akys, jaučia ausys, su oru įtraukia šnirles. Aršinas žemės miško pakrastyje, erketrožės krūmas. Koks didelis šis aršinas žemės. Per sausą žemę kaip laibas žaibas eina įsikilimas, skruzdės eina per tiltą, griežta tvarka viena po kitos, o anapus kilimo kantriai laukia einančios į šią pusę. Dievo karvytė, stora boba su raudonu sarafinu, blaškosi, įieško, kur per eiti. Ak tu, laukinė pelė žybtelėjo akim, pasistiebė ant užpakalinių kojųčių ir nušlėmėjo per žolę, tartum jos čia ir nebota. Papūtė vėjas, ir žolė linksta, prispioja, kiekviena savaip, viena linkusiai greitai gula ant žemės, kita atklaidai, pikta virpa, šliaužia savo vargvinga liesa varpa—žvirblių kviečiai. O krūme juoda erketrožės uogos—geltonos, rausvos, užgrūdintos saulės, tartum molis ugnies. Matyti, jau seniai šeimininko pamesti voratinkliai drakosis vėjuje, į juos įspainiojo sausų lapų, žievės gabalėlių, vienoje vietoje jie nukare nuo ant jų užkirtusios gėlės sunkumo. Jie—tartum tinklas išmestas ant kranto, žuvus žvejai.

O kiek tokios žemės, miško, kiek begalinių arkšnių, kur yra gyvenimas. Kiek aušrų, gražesnių už šitą, buvo Rodimecevo gyvenime, kiek greitų pavasario lietu, kiek paukščių šauksmo, vėsaus vėjo, nakties rūko. Kiek darbot! O kokios puikios buvo valandos, kai jis grįždavo iš darbo, ir žmėna rūšiai, tačiau nuostriai nylėdama, klausdavo: "Pietausi"? Ir jis valgydavo grūstas bulves su aliejum ir žiūrėdavo į savo vaikus, į įdegnas žmonos rankas ramiame trobos tvankum. O kiek gyvenimo priekyje! Ar daug? Juk viskas gali baigtis, štai, dabar, po penketo minučių. Ir šimtai raudonarmičių taip guli—galvoja, atsimena, žiūri į žemę, į medžus, krūmus, įkvėpia ryto kvapą. Nėra pasauliujė geresnės žemės už šitą.

Ignatjevas susimastęs kalba draugui: —Girdėjau, kartą tarp savęs kalbėjosi du leitendantai zentinininkai: štai, vyksta karas, o aplink sodai, paukščiai gieda, jiems tartum nerūpi mūsų reikalai. Štai, aš vis galvoju. Tai neteisinga, leitendantai nepamatė esmės. Šis karas palietė visą gyvenimą. Paimk arklius—ko tik jie nėkencia. Arba, atsimenu, stovėjome Rogaciovė: ten visi šunes per oro pavojų ir rūšius įsivadavo, aš pastebėjau vieną kašę —šuniukas plyšję šlėdavo, o pasibaigę antpuoliui vėl išsėdavo pasivaikščioti. Na, o paukščiai—žasys, vištos, kalakutai—argi jie nuo vokiečio nekencia? Ir čia, aplink, miške, pastebiu, paukščiai pradėjo bijoti—vos skrenda lėktuvas, pakyla debesiu, kėlia triukšmą, klykia,

blaškosi. Kiek miško žuvo! Kiek sodų! Arba, štai, aš dabar galvoju; lauke eina mūšis, mes čia sugulėm, apie tūkstantis žmonių,—visų šitų skruzdžių ir uodų gyvenimas aukštyn kojomis apvirto. O jeigu vokiečiai paleis dujas, o mes atsakydami jam—čia jau visose giriose ir laukuose gyvenimas apsisvers—ir peles, ir ežius, ir visus karas pasieks, vabalėlis ir paukštis ims dūsti, kur jam dingti?

Jis pakilo ir, žiūrėdamas į draugus, su linksmu liudėjimu... —

—Och, ir gerą gi vyrą! Juk tiktai tokią dieną ir tesuprasi: štai, rodos, taip išgūlėtum tūkstantį metų, ir nenubostų. Alsuoji.

Bogariovas klausė mūšio. Netikėtai sprogimų dundesys ėmė tilti, tarybiniai lėktuvai daugiau nebeskraidė viršum vokiečių pozicijų. Argi spaudimas atmuštas? Argi Mercalovas neįstengs vokiečių gynbos įlaukti tiek, kad drauge su Bogariovu galėtų pradėti bendrą ataką? Bogariovo širdį spaudė nūdulys. Mintis apie galingą Mercalovo nepasisekimą buvo nepakėčiama, deginamai sunki. Jis nebeatė plačios miško aikštelės, išsitęsios prieš jį, viskas išnyko—ir medžiai, ir laukai. Jį visą tužpildė viena neapykanta vokiečiams.

Čia, miško krašte, jis aiškiai vaizdavo si tą juodąją jėgą, kuri šliaužiojo liaudies žeme. Liaudies žeme! Tomo Noro svajonėse ir Queno utopijose, šviesiųjų Francuzijos filosofų protose, dekabrystų užrašuose, Bielnickio ir Gerecono straipsniuose, Zeliabovo ir Michailovo laiškuose, auđėjo Aleksejevo žodžiuose reiškiama amžinas žmonių ilgesys apie lygiai turinčiųjų žemę, panaikinusią amžinąjį nelygybę tarp dirbančių ir duodančių darbo. Tūkstančiai ir tūkstančiai rusų revoliucionierių žuvo kovoje. Bogariovas juos žinojo, kaip vyresniuosius brolius, jis skaitė apie juos viską, jis žinojo priešmintinius jų žodžius ir laškus, prieš mirtį rašytus motinoms ir vaikams, jis žinojo jų dienoraščius ir slaptus pokalbius, laisvę išvydusių bičilų užrašytus, jis žinojo jų kelią į Sibiro katargą, etapus, kur jie nakvojo, centralus, kur juos apkaldavo pančiais, Jis mylėjo šiuos žmones ir gerbė kaip visų artimiausių ir mylimiausių. Daugelis jų buvo darbininkai Kijeve, spaustuvininkai Minske, siuvėjai Vilniuje, auđėjai Baltostoje, —miestuose, dabar fašistų užimtose.

Bogariovas kiekvieno savo atodūsiu mylėjo šią žemę, užkariautą per neregėtą pilietinio karo trūšą, per kančias. Žemę, tegu dar neturintą, tegu gyvenančią rūšičiams prakaite, žemę, gyvenančią rūšičiais įstatymais.

Jis pamazū ėjo tarp sugulusių kovotojų, valandėlę sustodavo, pasakydavo keltą žodžių, ėjo tolyn.

"Jeigu po valandos,—pagalvojo jis,—Mercalovas neduos signalo, aš pakelsiu žmones į ataką, savarankiškai pralaušiu vokiečių gynybą... Lygiai po valandos."

—Mercalovui turi sėktis,—tarė jis Kozlovui,—kitaip negali būti, kitaip aš nieko nemačiau ir nesupratau.—Praeidamas pro kovotojus, jis pastebėjo Ignatjevą ir Rodimecevo, priejo prie jų, atsisėdo žoleje. Jam rodėsi, kad šį akimirksnį juodu kalbėjo ir galvojo apie tą pat, kaip ir jis.

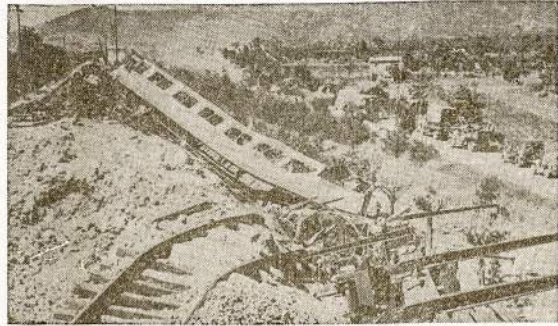
—Apie ką jūs čia?—paklausė jis.

—Gį apie uodus kalbame,—kaifai juokėdamasis, atsakė Ignatjevas.

"Štai kaip,—pagalvojo Bogariovas,—argi mes šią valandę galvojame apie įvairius dalykus?"

Signalą pamatė dešimtys žmonių,—tai buvo raudonos raketos, nuo rusų pozicijų pasvirusios į vokiškąsias. Iš karto sudundėjo gaubicų šūviai. Tūkstantis žmonių apmirė. Gaubicų trenksmas vokiečiams skelbė, kad jų užnugarį užsėlepusi rusų kariuomenė.

(Bus daugiiau)



Nuvirtę vagonai ir išardytas geležinkelis, tai paprastas vaizdas išlaisvintos Italijos dalyse. Nuo bėgių nuverstas traukinys vežė bėgančius nacių ir jų svogtą turtingą Italijos.

## POKARINĖ IMMIGRACIJOS PROBLEMA

Karui pasibaigus milijonai europiečių žiūrės į Ameriką su pasitikėjimu, tikėdami sulaukti netik pašalpos, bet ir ko kito. Jie žiūri į Ameriką kaip į ateities šalį.

Tas visiems primena faktą, kad Jungtinės Valstijos turės nustatyti pokarinę imigraciją tvarką. Jau dabar visokia priepaunda jaučiamą. Vienoj pusėje stovi tie, kurie nori pakeisti dabartinis kvotos įstatymus, kitoj milijonai nerimaujančių žmonių, kurie nori čia atvykti. Imigracijos įstatymai turės būti pakeisti. Bus palengvinamas nekuriems žmonėms arba tiems, apsunकिनimas laukiamas. Užu kelios grupės šioje šalyje remia varžyginus patvarkymus, nekurię visiškai sustabdę imigraciją, nors tik po karo laike.

E. P. Hutchinson, Imigracijos ir Naturalizacijos Tarnystės narys, neseniai išleistame straipsnyje valdžios žurnale "Monthly Review" aprašo nekurias problemas.

Po paskutinio karo, p. Hutchinson nurodo, daugiau žmonių norėjo išvažiuoti į Europą negu atvažiuoti į šią šalį. 1919 metų eise apie 20,000 daugiau išvažiavo negu atvyko. Padėtis tuo lygi pasikeitė. New Yorko Uosto Imigracijos Komisijonieris pareiškė viešai, kad tarp 4 ir 5 milijonų europiečių laukė progos atvykti į Ameriką. Kiti apskaitinimai buvo aukštesni, nekuri laukėsi pranešė, kad net 25,000,000 atviečių norėjo atvažiuoti į šią šalį. Darbas Amerikoje išsigaudo. Amerikos Leģionas reikalavo, kad visa imigracija būtų sustabdyta. Kvotos įstatymai iš 1921 ir 1924 m. pravesti.

"Bet padėtis bus visai kita, kada šis karas užsibaigs," sako p. Hutchinson. Nes kvotos įstatymai apsaugos šalį nuo per didelės imigracijos, kuri grąsino šalį 1921 m. Galime tikėtis, kad pastangos bus dedamos pakeisti imigracijos įstatymų, sumažinti nekurias kvotas ir pravesti dar kitas.

"Žiūrėdami į savo namines problemas," sako p. Hutchinson, "mes visi turime pripažinti, kad mūsų demobilizuoti kareiviniai reikalas darbu be jokiu konkurencija. Ir Amerikos darbininkai turi būti apsaugoti. Kitais žodžiais, mūsų algos ir gyvenimo standartas turi būti užlaikyti, ir todėl suvaržytas imigracijos yra būtinas dalykas. Gal būt, ka dpo karo šūkis "Amerika amerikiečiams" bus labai stiprus. Amerikiečiai šio šalyje po karo tik įvestų tolesnį imigracijos suvaržymą."

P. Hutchinsonas praneša, kad Kongrese ir visoje šalyje varžyginis imigracijos patvarkymai svarstomi. Jis kreipia visų dėmesį į Amerikos Leģiono priimtą rezoluciją, kurį reikalavimą sulaukyti visą imigraciją kol nedirbančių skaičius imigracijos vieno milijono.

Svetinių Karų Veteranai nenori, kad įstatymai būtų palengvinti. Jau Kongrese keli bilijai įvesta dar toliaus suvaržyti imigraciją.

"Gal kvotos įstatymas bus palengvintas humanitariniams tikslams, padėti persekiotus asmenis arba pabėgėlius vaikus... Gal bus naturalus palinkimas teikti specialias privilegijas mūsų dabartiniais aliantams... pakeitimas kiniečių sulaukimams... gal prie taikos stalo turėsime kokių moralų arba aiškių parčių. Galutinai, įsteigimas pastovos pasaulinės tvarkos priklausys nuo kooperatyviško veikimo, ir išrisiumi šios problemos neturime užmiršti tarptautinės imigracijos."

F.L.I.S.

## Reikalinga 15,000 Stiprių Vyrų

Tarp 15 ir 20 tūkstančių raumeningų vyrų yra skubiai reikalingi į šalies liejyklas ir kalves, sakė Paul V. McNutt, War Manpower Commission viršininkas. Jis pristatė uroduoją WMC apygardos direktoriams tuos pačius reikalingus toms ištaigoms vyrų rekrutavimą.

"Nors dauguma darbu liejyklose yra atliekami neįmanoma mės karšty," sakė McNutt, "tačiau tai vis ne taip ilgai kaip mūsų kovos jėgoms kai kuriose Pacifiko salose. Liejyklų darbas sunkus, bet vyrai, kurie išlaikė krantus Francūzijos, vykdė dar sunkesnią darbą. Jeigu mūsų karavimams bus tiek kiek jiems reikia lėktuvų, tankų, trokų ir šautuvų, turi sirasti daugiau liejykloms bei kalvėms darbininkų."

## Gazolinio Racionavimo Užrašai Atidaryti Vistromeni

Office of Price Administration nustatė, kad visuomenė galės patikrinti rekordus gazolinio racionavimo kiekių, išduotų vietinės War and Rationing įstaigos.

"Yra visiškai tinkama, kad administracinėse ribose žmonės turi teisę žinoti mylių kiekį pripažinta kiems, kurie prašo šalį gazolinio, kurio faktiniai visiems priklausius." Instrukcijose vietinėms įstaigoms sakoma: "Nors nėra geistina nei įmanoma be skirtum visiems rodyti įstaigos užrašus, bet pripažintų mylių kiekiai turėtų būti parodomi sulig pareikalavimo."

WASHINGTON.—Karo Darbo Taryba (WLB) vėl turi ant savo rankų Montgomery Ward kompanijos reikalus. CIO pasiūlė Darbo Tarybai visą eilę skundų prieš kompaniją. Ji atsisakė klausyti Darbo Tarybos nuosprendžio.

## Palengvintos Paskolos

Žinodami, kad šią žiemą kurias bus sumažintas, raportuojama, kad daugumas šeiminiųku jau dabar naudoja ypatingu Federal Housing Administracijos pagreitintu namų "heat-sealing" projektu ir tuo maço išvengtų vėsenio užplūdimio, kuris dėl sumažintų darbo jėgų gali atidėti užsakyti pildymą, sako FHA.

Pagal šį projektą daugumas paskolos įstaigų kvalifikuotų suteikti FHA Title 1 paskolas, nedaugiau \$2,500, namų izoliavimui ir įtalinimo šilumos kontrolės ir šildymo įrengimams, duoda paskolas ir skolinklams leidžia atidėti pirmą mokėjimą iki lapkričio 1 d. \$400 yra vidutinė paskola.

## Įgabentes Medžiagos Įeina Po Kainų Kontrole

Importierių įgabentes medžiagos pardavimas valdžios įstaigoms, valdžios kontraktoriais, arba sub-kontraktoriais, nėra toliau atleidžiamos nuo kainos kontrolės, pareiškė Office of Price Administration.

Tos išimties prašavinimas turėtų atsiliepti į daugumos įgabentų prekių kainų sumažinimą, sako OPA.



**URBA Gėlininkas**  
Gėles Myliniems, Vest. vėnas Bankietams, Laidotuvėms Papuošinimas  
4180 Archer Avenue  
Phone: LAfayette 5800

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalia

## LOVEIKIS—Kvietkininkas Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

## NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

## ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISUKS KOPLYCIOS JCSU PATOGUMUS:

6812 S. Western Ave., Chicago  
Telefonas GROVEHill 6142

1410 So. 50th Avenue, Cicero  
Telefonas CICERO 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Josų finansiniam stovium priemas.

## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGO'S LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse



Ambulanso Patarnavimas Dienų ir Naktį

## Turim Koplyčias Visose Miesto Dalyse

## LACHAWICH IR SUNUS

Phone: Canal 2515 Comm. 5765 Fullman 1276  
2214 West 23rd Place 19756 So. Michigan Ave.

**P. J. RIDIKAS**  
3364 S. HALSTED STREET Chicago Yards 710 W. 18th Street  
TELEFONAS YARDS 1419

**J. LIULEVICIUS**  
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 1572

**S. P. MAZEIKA ir EVANASUKAS**  
3319 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 1138 ir 1139

**ANTANAS M. PHILIPS**  
3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 1998

**LEONARDAS F. BUKAUSKAS**  
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. FULLMAN 9661

### TRAGINGAI ŽUVO ANGLIES KASYKLOJE JURGIS JUOČIŪNAS

Westville, Ill. — Liepos 13 d., išėjo į darbą Jurgis Juočiūnas ir kaip paprastai pradėjo dirbti. Staiga krito didelis anglies gabalas ant jo krutinės ir nulaužė sprandą. Nelaimingasis mirė vietoje.

Jau ilgokas laikas, kaip nuo jo negauname žinios. Negaalėjome duoti žinios ir apie tėvo mirtį. Skaudu bus jam kai sužinos.

Velionis paliko seserį M. Spudienę ir jos 2 sūnus, brolio 3 dukteris Scranton Pa., brolių Tamosių, jo dukterį ir du sūnus, kurie gyvena Westville, Ill ir daug kitų giminių bei pažystantų.

Velionis Jurgis Juočiūnas liko palaidotas liepos 16 d. Lietuvių Tautiškoje kapinėse be bažnytinių ceremonijų.

Prieš metus laiko ištiko nelaimė Albina anglies kasykloje, sužeidė abi jo kojas. Vieną teko nuplauti žemiau kelio, o antra sulaužyta, kad ir dabar dar negali vaikščioti, nors ir parvežtas į namus.

Dėkui visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarimą, o tau, Jurgi, tebūna lengva šios šalies žemelė!

Albinas yra vedęs ir turi gražią 6 metų dukrelę Sandra, o pats Albinas yra 34 metų amžiaus.

Kurie norite daugiau informacijų sužinoti apie velionį, prašyčiau parašyti arba pašaukti žemiau paduotu adresu ar telefonu. Mielai suteiksime informacijų ir būsiu dėkingas už paršymą.

Ona Juočiūnienė, 708 W. 35th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 0479

### SPRINGFIELD PLANAS

Springfield, Massachusetts, yra tipingas Amerikos miestas iš 150,000 gyventojų arba daugiau. Jame gyvena ne tik daug pavyzdinių amerikiečių, bet žmonės iš įvairių šalių. Net 18,000 gyventojų yra britų kilmės arba gimimo; 21,000 airių-amerikiečių, 8,000 žydų iš Rusijos, Lenkijos, Vokietijos ir kitų šalių; 5,000 vokiečių-amerikiečių; ir daug lenkų, skandinavų, graikų, rusų, ukrainiečių ir armenų, ir dar 3,300 negrų.

problemas ir apie propagandą, studijuoja visas neapykantas, ir kaip atsiekti objektyvius nustatymus.

Bet Springfieldas skiriasi nuo kitų Amerikos miestų pabrėžtas, ne skirtingai įrodyti, vaikai matė daug panašumo tarpė kūdikiu Kristaus gyvenimo ir apsakos apie Hannah ir jos sūnų. Įvykis buvo toks pasekmingas, kad dabar yra metinis įvykis, ir 40 nuosmičių mokiinių (žydai) mokyklose, kurie pirmiau niekad nepasidėjo prie kalbėtojų veikimų, dabar kasmet dalyvauja.

Rasinių toleravimą ne pamokslais, bet gyvenimo patyrimais moko. Pav., su pagalba vietinio muziejaus, mokiniai galėjo studijuoti įvairių tikybių apeigas. Vienoje mokykloje, Kalėdų laikų, žydai ir krikščionys nutarė bendrai vengti „Christmas-Channuka spektaklį, kuriame perstatymo dalyvavo žydų ir kitų tautybė vaikai. Panašumas tarpė tu dviejų festivalų buvo pabrėžtas, ne skirtingai įrodyti, vaikai matė daug panašumo tarpė kūdikiu Kristaus gyvenimo ir apsakos apie Hannah ir jos sūnų.

Priešo vartojimas visokios neapykantos, kaip ginklo, mus suskaldyti ir sumaišyti, kreipė visos tautos dėmesį į „Springfield planą“, kaip jį mokslininkai visoje šalyje vadina. Planas stengiasi išmokinti žmones, kaip draugingai gyventi demokratijoje.

Įvairiausi būdai vartojami mokinti vaikus. Vykdyntojai plano žino, savo patyrimu, kad nedemokratiniai nustatymai yra pasėmėsi įtekminti apylinkė, namuose, klibuose, gatvėse ir net bažnyčioje. Viskas apsparstija mokykloje analizuota ir paršikinta.

Springfield Planas pradėtas prieš penkis metus, kad nors dar kitus penkis metus visoki ir įvairūs bandymai buvo mėginti. Planas liečia visą visos mokyklos sistemą iš 25,000 mokiinių ir 1,000 mokytojų miesto 39 mokyklose, bet išsivystymas to plano pritaikė beveik kiekvieną organizaciją, kuri įdomavosi visuomenės gerove.

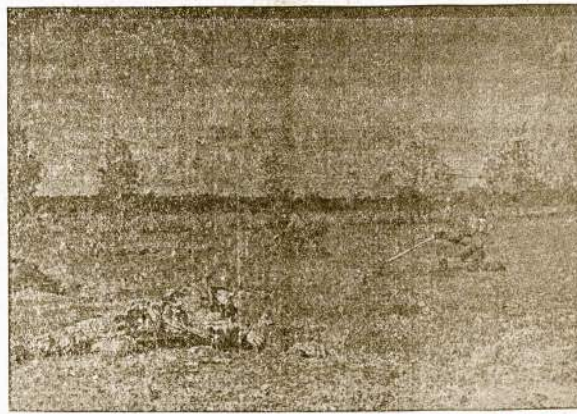
Vienas būdas atakuoti rasinę neapykantą yra priversti mokiniius studijuoti karo nelaimių surašus ir vardus vyrų ginkluotojos jėgos, kurie buvo apdovanooti medaliais už narsumą. Matydami kiek iš mūsų kareivių ir jūreivių turi svetiminai skambančius vardus mokiniiniai mato, kad ne vien Smiths, Browns, Robinsons sudaro šalį.

Visa mokyklos sistema perorganizuota ir ji sukasi aplink vieną centrinį punktą—pilietybės apšvietą. Stengiamasi suapžindinti visus mokiniius su visų tautų papročiais ir priimtomis. Senesni mokiniai parašė ir iliustravo gyvenimo gyventojų, kurie atvyko iš kitų šalių. Viena knyga „Pioneer Spirit“ paaukta „daugybė žmonių kiltų taurė, kurie atvyko į mūsų miestą, tapo tikri kaimynai, tikri amerikiečiai.

Ypatingai daug nuveikta išnaikinti neapykantą prieš žydus ir negrus, ne tik mokyklose, bet visoje apylinkėje. Darbdavys prašė studento „darbų“ direktoriaus jam pasiūsti stenografą, atėjo jaunas, negraišt. Kada jis užklauso, kodėl jam juoda dėklė buvo pasiūsta, gavo atsakymą, „kad tamsia reikalavimai mūsų geriausios darbininkių ir jį buvo geriausia.“ Jis pasamdė mergaitę.

„Senior High School“ jie pradeda analizuoti bėgančias

Dr. John Garndr, sūnus norvegų imigrantų daugiausia prisidėjo prie šio plano įvykdinimo. Dr. Garndr yra viršininkas Springfieldo mokyklų. Trimi metais po įvykdinimo plano, negras buvo paskirtas mokytoju. Net pats Garndr negalėjo įspėti pasėkmes, bet visokių rū-



Lietuviai raudonarmiečiai sapeiai įsėjo vokiškų minų. Priešakį matome, kaip vienas kovūnas nuginklavė jį išsaka.

### 1-18 J. dalidonio auka

Ketvirtadienį Juozas Dalidonis, 3520 So. Lowe Ave., užėjęs į „Vilnius“ raštinę pasipirko 5-tos Paskolos Karo Bondą už \$100 ir pridėjo penkinę „Vilnius“ Namų morgiačio atmkėjimui.

Dalidonio sūnus Juozas yra karo tarnystėje, randasi užjūryje.

Galėtų ir kiti pasekti Gražų pavyzdį šio bridgeportiečio. —M.

### Kitas atsilikimas—jaunas vaikas

savo namuose gerėjo motiną peikiant žydų, jį mokytojai pasakė, kad jis toliau nedraugaus su jo geruoju draugu „Sammy“ tik todėl, kad jis buvo žydas. Mokytoja pašaukė motiną pasikalbėjimui. Vaikūtas dabar žaidžia su „Sammy“.

Siam planu daugiausia padėjo civilės grupės, bažnyčios, socialės agentūros, darbo unijos, tėvų-mokytojų draugystės, ir augusių apšvietos klasės. Kartais mokyklos darbininkai lankė darbdavius, kad išnaikins diskriminacijas dėl rasės, tautybės ir tikybos.

Daug mokytojų, kurie pirminiai netikėjo, kad toks planas gali būti pasėkmingas, dabar tik, kad yra svarbiausias žingsnis apšvietos progrose šiamė šimtymetyje. Jie visi turėjo apsipažinti su naujais būdais, kad tik išmintingai vartoti naują medžiagą.

Labai daug kitų miestų seka Springfieldo planą. F. L. I. S.

### Seattle Lietuviai Gelbsti Lietuvos Žmonėms

SEATTLE, Wash. — Praeitame LLD 161-mo kuopos susirinkime apkalbėta Lietuvos žmonių sunkios sąlygos ir nutarta prisidėti prie nupirkimo baltinių bei muilo dėl pasūnimo šešto siuntinio per Lietuvai Pagelbos Teikimo Komitetą, Brooklyn, N. Y.

Aukojo sekamai: LLD 161 kp. \$15.00; Moterų Klubas \$25; Ona Burt \$5.00; po \$1.00: M. Baltušaitis, S. Baishin, G. Juodišius, P. Kavaliauskienė, A. Gauronškienė, A. Stelma; Julia Sitko 50c.

R. Kirk aukėjo peilį, kurį išleisdu laimėjimui, sukelta \$5. Visas dovanas pasiūnėjan galėdion vartoti, Turiu visiems širdingai aciu už taip širdingą paramą Lietuvos žmonėms.

Pundelius mes siūnėme per vietinį Russian War Relief. Mes tai darome todėl, kad sušaupti siuntinio lėšas, nes šiuo laiku gana daug kainuoja pasiūnimas.

Mes, kurie prijuočiamė Lietuvos kovūnas, visi esame parsiuntę po 2 ar 3 pundelius per vietinį komitetą.

Kuomet atsidarys kelias į Lietuvą, tada sigysime tiesiog į Lietuvą nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms. O kad tai bus greit, abejonių nėra, nes naciai jau smarkiai vejamai iš Lietuvos ir kitų Pabaltijės valstybių. S. G.

### Japonų Padėtis Sunki

NEW YORK, Lp. 24.—Tokio radijas vėl įspėjo Japonijos žmones, kad karo situacija yra sunki. Specialiai kalbama apie Marianų salnas. Sako, ten padėtis sunkėja su kiekviena dienna. Japonų radijas, betgi, nieko nesako, kad jankiai išsikėlė Tn-nian salon ir kad ten jiems sekasi. Operacijos Guam saloj vystosi pasėkmingai.

### SULAIKĖ VAGĮ

Policija sulaike H. G. Bolen ties 56th St. ir Lowe Ave. Jis buvo pavogęs trokų. Tam trokė rado penkis „paketukus.“ Visi tušti.

Sugautas asmuo buvo mašinų aliejuotojas gasolinio stolyje prie 69th ir Woodlawn Ave.

YOUR PRESCRIPTION

the Way Your Doctor Wrote It

### Kaip Daktaras Parašė JUSŲ RECEPTAS

Svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime yra receptas. Jūs negalite atsiduoti likimui... ant lėdama pasakyti, kad receptą naudojamo materio ir jo saugojimo. Mes didžiausią sąspūdimą yra svarbiausia dalykai mūsų biznio. Vaistus mes paslėpėme tik kalnuotai, registruoti ir priretyje farmacistai. Materias ir chemikalai yra naudojami vienai iš geriausių. Paga-liau dvejoja patikrinimo sistema garantuoja akuratumą, kurio būty galima pasitikėti. Laiskite mūsų išpatyti jūsų sekanči recepta.

UNION DRUG CO.  
35th & S. Halsted St.  
CHICAGO, ILL.

### SVARBIOUS KNYGOS

#### Daug Labų Dienų LINKSMŲ EILIŲ IR DAINŲ RINKINYS

Kad žiltų vargas ir skausnai—Gyvenk, kovok ir dirbk linksmai! Daug Labų Dienų autorius pasisako: Vargų mokyklas ejęs Gyvenimo žiauriu keliu, Vargdienius pamylėjęs, Džiugučiuos, kad jiems rašyt galim!

Eilių ir dainų rinkinio autorius—Rojus M. Židžiūnas. Kaina 100 centų.

#### VIREJA SUTAISĖ K. PETRIKIENĖ

Kiekvienas šeimininkų privalo šią knygą turėti savo namuose.

224 puslapiai, kaina \$1.00, dabar galite gauti tik už 75c.

#### Lietuvių Kalbos Gramatika

Prilalkyta Amerikos Lietuviams Sutaisë Dr. D. Pilka Kaina \$1.00

#### The New Lithuania

Aprašoma, kas dėjosi Lietuvos, Smetonai pabėgus į Berlyną. Parašė Anna Louise Strong. Puslapiai 64, kaina 10c

#### Gyvajai Lietuvai. Eilės

LTS' Valstybinė Leidykla, Maskva, 1942. Eilių rinkinys: Liodas Gra, Salamėja, Nėris, Antanas Venclova, Kostas Korsakas, Jonas Šimkus, Edwardas Miečialaitis. Eilės parašytos Lietuvai kenčiantis naciu terora—naiknimo metu. 90 puslapiai, kaina 35c.

#### Bukite Amerikos Pilietyčiai

Knygėlė dėsto, kaip tapti Amerikos piliečiu ir suprasti demokratiškos valstybės: pilietybės pamokai, knygelė parašė Chas P. Kau, Kaina 35c

#### English-Lithuanian Self-Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbančioms mokykles lietuviškai. Taipgi gali padidinti lietuvių, norintiųjų mokyklis anglų kalbos. Parašė DR. J. J. KASKIAUŠIUS. Puslapiai 252, atpirais audinio aparatas, kaina \$1.50.

#### Tuli Musų Parazitai

Knyga 126 puslapių, parašyta Dr. A. Petricka. Jinau siūnina apie žmonių parazitatus: muses, uodus, niežius, erkės, blakes ir tt. ir tt. ir apie jų kenksminumą, kaipgi kaip juos naikinti. Labai naudinga kiekvienam pasiskaityti. Kaina 50c

#### Pirmoji Pagelba Ligoj ir Nelaimėj

Šioj knyguotėj yra keli dešimtai trumpų, gerų patarimų, nurodymų, ka daryti ausrigus kokia nors liga, ka daryti nelaimingoms atsitiktumoms. Dr. J. J. KASKIAUŠIUS daug darbo padėjo, kol parašė šia labai svarbiu patarimų knyguotę. Kaina \$1.00

#### Alkoholis ir Spiritiniai Gėralai

Šioj knyguotėj Dr. J. J. KASKIAUŠIUS nurodo, kaip į žmogaus kūną veikia alkoholis ir tvirtai alkoholiniai gėralai. Kaina 50c

#### Saugokitės Vėžio

Knyguotėj aiškina: Kas tai yra vėžys, ligos priezstas, kaip pažinti vėžio ligą, gydymas ir kaip išvengti tos baisios ligos. Parašė Dr. J. J. KASKIAUŠIUS. Kaina 15c

„Vilnius Administracija“ 3116 S. Halsted St. Chicago, Ill.

## Liaudies Balsas

Vienatinis Kanados Lietuvių Laikraštis, Leidžiamas Spaudos Draugijos. Išsina Sykj į savaitę.

PRENUMERATOS KAINA:  
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams \$3.00; pusei metų \$1.50.

Amerikoj ir visur kitur met. \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIYES BALSAS  
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

## AKINIAI

16-kai Dienų Išbandymui

Patitenkinimas arba grąžina me pinigūs

Jei jums nereikia akininių, mūsų patyre daktarai ir optometristai pasakys jums.

VELIAUSIOS MADOS BARGAN JETI NORITE STIKLUS PATALSOIME Rėmus Remontuolame Mokyklai Mus išmudinti! 4821 Irving Pl. Rk.

SKUBUS PATALSOVIMAS

AAA EYE-GLASSES CO. 4718 N. Broadway 404 E. 47th Street

7 CONVENIENT LOCATIONS

VELTUI!!

Moksliskas Akitu Gyzenaminavimas Registruoti Optometristų

## FELIX TAVERN

1335 W. Madison St. Chicago, Ill. Seeley 9533

Mes esame ne tik aludinkai, bet ir uolūs pažangaus judėjimo rėmėjai. Prašome užeti linksmam laikui. Gera muzika kasdien. FELIX ir PETRUSĖ CELDBUTAI, Savininkai

## Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirtiausiu Lietuvių Pabalpos ir Apraudros Organizacija

- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pabalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltui.
- Mėnesinė mokeskis pigiausia.
- Pirma naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Isirašyk dabar ir savo šeimai prašyk. Išpatyk žemlaus telpančių blankučė ir pasitusk sekamu adresu:

### Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

As noriu gauti informacijų, kaip patapti LDS nariu.

Mano vardas \_\_\_\_\_  
Antraštas \_\_\_\_\_

### Kainų Lubos Restoranuose Nuo Rugpjūčio 16-tos

Kainų Administracijos patarkymu nuo rugpjūčio 16-tos visose restoranuose turi būti kainų lubų išskaitos 40 svarbiųjų valgių rūšių. Chicagoje ir priemiesčiose yra 14,066 valgyklos. Kiekviena jų turi pildyti valdžios įsakymą.

Kainų lubos nustatomos tokiu aukštnu, kokis buvo tose restoranuose halandžio 4-tą d., 1943 m.

Kainų Administracijos šio miesto direktorius Paul A. H. Shultz pažymi, kad restauranų savininkai savo apilinkėse, racionavimo stotyse, su tais maisto "preiskuriantais," kokius vartojo daugiau metalo algal, lai padaro sulyginimą. Pasukui nuo rugpjūčio 16-tos, lai iškabinata, kad valgyklų lankytojai matytų, už ką ir kiek turi mokėti.

Valgyklų savininkams bus nelengva tas pravesti, nes sunku su patarnautojais. Tačiau, valdžia pasiryžusi palaikyti patarnavimą kainas.

### Platinos Viela

Sunkiausias ir labai kietas metalas yra platinas. Sigmond Chon and Co. New York'e pradėjo išdirbti plonutes platinos vielas. Tiek viela plona, kad jokių būdu be padidinamo stiklo nematyti, tai 13 milijoninės colio dalelės storio.

Kaip plona ši viela galite iš šio suprasti. 8,000 kartų galima būtų apjuosti mūsų žemele su 1330 svary taip plonos vielos.

Šią vielą vartoja prie gražnių. Reikia brangius akmenis pristiprinti prie žiedų ir kitokių gražnių, kad nesimatyti metalas. Siam reikalui yra naudojamas tas nematomas "dratas."

### Kario Laiškas Tėvams

MARISSA, ILL. — Karys Charles Washneras rašo iš karo tarnybos savo motinai ir patėviui Stimbarams.

"Brangus Tėveli ir Mamyte: "Gavau jūsų laišką ir pinigų. Labai padžiugavo, kad taip greit gavau nuo jūsų laišką. Dėkui už nepamiršimą manęs ir prisijusią dovaną."

"Tikiu, kad jums doleris taip pat brangus, o gal brangesnis kaip man, tačiau džianguosi, kad nepamiršate manęs. "Už jūsų atsijusią dolerių nusipirkau alaus ir gerdamas prisiminiau jus.

"Aš esu sveikas ir viskas man gerai sekasi. "Dabar pas mus nelabai šilta. Buvo lietaus, tai naktimis galime miegoti.

Nesiripinkite apie mane, tikiu, kad karas nesitęsi ilgai, nes mūsų prielai visu apdaužyti. "Kad geriau išmokčiau lietuviškai skaityti ir rašyti, atsiskykite man "Vilni", o aš turėdamas laiko mokinsiuos lietuvių kalbos.

"Viso gero. Pasilieku laukdamas jūsų laiško. Jūsų sūnus, Ch. Washneras."

Sis jaunas karys ir armijoje būdamas nepamiršta lietuvių kalbos. Be to, jis prašo "Vilnie", nes žino, kad sulauks teisingas žinias.

B. S.

### Stasi Rastuti Sužeidė Italijoje

Karo Departmentas užvakar paskelbė 34 chiegiečių sužeistų pavardes. Surasė yra ir kario Stasio Rastucio pavardė.

Rastuti sužeidė Italijoje. Jo motina, Anastazija Rastutis gyvena, 2647 W. 69th St.

### Nutare Streikuoti Japonų Prašalimui Iš Darbo

Nežiūrint, kad nei gelželio kompanija, nei valdžia nepriarta tokiam žygiui — streiko skelbimui dėl japonų prašalimo iš darbo,—visgi iš 8,000 darbininkų užvakar mitinge 6,500 pasisakė streikuojasi.

Minimi darbininkai, kurie dirba ant Illinois Central gelžkelio ir kitų gelžkelių, yra ADF nariai. Jie kelia lermą dėl to, kad jų tarpe padėjo dirbti 59 japonus, kurie čia buvo perkelti iš Pacifiko pakraščiu.

Unijos viršininkas Frank L. Noakes sakęs spaudos atstovams, jog nepripirtas tokiame darbininkų žygiu, bet nieko negalįs daryti.

Tie darbininkai, kurie nusitarė streikuoti, turi žinoti, kad jie ikeina prieš valdžios nusiustatymą, prieš tą patvarkymą, jog japonus nematyti veltui, o dauti jiems darbus.

Gal tie darbininkai mano, kad jie reiksia savo didelį patriotizmą. Bet taip nėra. Jie pasirodo nesuprantą padėties.

Toliau reikia pasakyti, kad jie turi žinoti, jog tie japonai darbininkai, jei bus išimti iš darbininko darbo, tai juos kitur statys. Vadinasi, kiti žmonės su jais dirbs. Tai kokis skirtumas.

Demokratiniai žmonės, suprantą savo šalies reikalus, niekad ir niekur taip nesielgia, kaip šie gelžkelio tarnautojai, kurie nusitarė streiku pravesti sau įsikarsčiavimą.

Pagaliau turi ve ką žinoti. Mūs šalis veda karą su Vokietija. Daugelis su vokiečiais darbininkai neturi tuo keliu citi ir kės ir prieš vokiečius darbininkus streikuoti? Amerikos darbininkai neturi tuo keliu citi ir neis.

### Spėja, Kiek Sovietų Sąjungoje Bus Gyventojų

Dr. Frank Lorimer, kuris pagarsėjo apskaičiavimu žmonių prieauglio, paskelbė savo numatymą. Jis sako, kad tose rybose, kokias turėjo Sovietų Sąjunga 1939 m., bus 250,000,000 žmonių 1970 metais.

Sovietų Sąjunga pati viena, profesoriaus apokavimu, turės daugiau žmonių, negu daiktan sudėjus visas kitas europines šalis.



1944 WAR FUND

Kaip mušasi su nacials mūsų broliai lietuviai raudonarmiečiai, vaizdingai aprašo A. Venclova. Perraškite ju rašius paduokitė kaimynai, kuris dar neškaito "Vilnie".

### Roselando Moterų Choro Narių Dėmesiumi

Šiuomi prašome visų Roselando Moterų Choro narių būtinai dalyvauti choro pamokose liepos 31 d., 8-tą val. vakare, Lietuvių Kultūros Svetainėje, 10413 So. Michigan Ave.

Visos žinote, kad mūsų choras turės dainuoti keliuose svarbiuose piknikuose, tad turime pakartoti dainas ir naujų pasimokinti.

Prašome visų choristėjų dalyvaui šiose pamokose. Pirm. K. K.

### Reakcininkai Lenkai Karščiuojasi

Užvakar Hotely Sherman Central Lions Club surengė bankietę ir pakvietė kalbėti Janusz Stramirowskį, kuris šiuo laiku yra konsulu Dr. Ripa pavaduoju, kuris yra išvaizavęs London.

Ponas Stramirowskis sielojosi prieš Lenkų Tautinio Išlaivinimo Komitetą, pasiskelbė laikinąja valdžia išlaisvintose vietose.

Konsulo vėtininkas dalyviam nuspauso, kad to komiteto įsjeita valdžia pasiliks visai trumpai; tik tolei, kol rems Sovietų įges, o paskui nuvirs, nes Lenkijos žmonės, pagel to chiegiečio lenko nuomonę, tos valdžios nerems.

Dabar niekas neis į ginčus dėl jo paiko pasakymo, gyvenimas parodys, ko žmonės nori, ar is savo tarpo sudarytos valdžios, ar tos, kuri sėdi Londone.

### Jei Išrinks Prezidentu Tik Tuomet Dewey Atvaždą Pakabins

Chicagoos karių centran, Van Buren ir Michigan ave., Cook apskrčioje republikonai atvežė Dewey didžiulį atvaždą. Jie tikėjosi, kad centro viršininkai tuojaus ims ir pakabins žymioj vietoj jų kandidatą prezidentu vietai. Cook apskr. republikonų komiteto pirmininkas, G. M. Fisher, sako tą atvaždą gavęs nuo Tribune laikraščio.

Centro viršininkai, nesiskubina. Dar būtent sakę, jei Dewey bus išrinktas lapkričio 7-tą prezidentu, tai tuomet pakabinsime, o dabar lai stovi veidu prie sienos.

### Kaip Prezervuoti Daržoves

Tos dražovės, kurios neverti ruktinės, galima prezervuoti-sukenuoti — be cukraus, bet reikia aukštos temperatūros. Tokj temperatūros aukštj tegalima gauti su specialiais "cooker". Jų nusipirkti galima, bet reikia turėti leidimas.

Minimas virimui indas tik prezervavimui ir yra padarytas. Su juo galite gauti 240 aukščio temperatūrą.

Kaip daržoves ir vaisius prezervuoti, galite gauti pilnai patarimų iš "Home Canning Fruits and Vegetables" raštinės, 209 W. Jackson Blvd., Room 600, telefonas Wabash 7200.

### VIENĄ UŽMUŠĖ, TRIS SUŽEIDĖ

Automobilii susikūlus, kamps Clyborn ir Ogden Ave. mirtinai sužeidė Walter Snyder, 41 m. Kiti trys buvę masinoj lengviau sužeisti.

### Katalikų Laikraštis Liepia Nusilenkti Vokiečiams

Katalikų laikraštis "New World," kurj redaguoja kunigas Edward V. Dailey, parasė editorialą, kad turi pradėti su Vokietija derybą taiką.

"Jungtinės Tautos, kurios stato nacių ir junkerių panikinimo reikalavimą, turi žinoti, kad jos turi atsakyti nuo beslyginio pasidavimo reikalavimui ir pradėti ieškoti, su kuo galima derėtis dėl laikos."

Toliau tas kunigas įprastu būdu soka pagadinti žmones: "Vokietijai turi rasti tinkamus žmonių vairuotj valdžios reikalus. Laikas atėjo diplomatiniam žingsnimui. Jeigu dabar tas nebus alikta, tai Jungtinės Tautos savo atidejojimui atidarys plačiai duris komunizmui."

Kunigėliai vis dac su tuo raudonoju baubu žaidžia, kaip lietuvikios davatkos su "aitvaru."

Editorialo pahaigoje pasakojama, kad beslyginio pasidavimas reiksia išnaikinimj. Tai melas. Taip kunigam nesitinka elgtis. Beslyginis pasidavimas reiksia pasidavimj, nusiginlavimj.

### Rado Pavogtus Cigaretus

Camp McCoy, Wis., pasiliko beveik de cigaretu, nes piktadoniū buvo pavogę troką su 250 "keisų" cigaretu.

Troką pavogė nuo Bates Motor Transport Lines, Inc., 2500 Taylor St., kiemo.

Užvakar vakarj policija rado troką pamestą su 61 "keisų" cigaretu. Kiek yliau rado jų cigaretu kroviniu, dalj po adresu: 3429 Ogden Ave.

Dabar ieško piktadoniū, kurie buvo pavogę troką ir siumčiamus cigaretus į karių stovyklą.

### Bus Mažiau "Aiskrymo"

Ledy—aiskrymo — bus mažiau. Maisto Administracija iš Washingtono persergeti visus minėtos gamybos savininkus, kad atieityje jie mažiau gaus grietinės ir pieno.

Naujas patvarkymas buvo reikalas pravesti, jog padauginus grietinės kiekius dėl sviesto.

Kiek buvo gaminta "aiskrymo" 1942 metais, tai nuo dabar gamins tik 65 nuosimčius.

### Plečkaičiai Sugryžo

Jonas ir Eva Plečkaičiai per savaitę laiko sveikavosi po Detroito. Sakė dalyvaavo pikniku ir šiaip susitiko daug lietuvių.

Plečkaičiai labai gražiai nusiteikę apie detroitiečius. Eva pažadėjo parašyti išpuđius ir patyrimus iš Detroito. Sakė atvežusi ir dovanų dël "Vilnie". Pažyltama.

### LDS 129 Kp. Auka

Mrs. J. Zitkus ketvirtadienį įteikė LDS 129-tos kp. auką \$15.00 Lietuvių Stočiai dėl apatinių drabužių Lietuvos žmonėms, nukentėjusiems nuo fašizmo.

### Gavo Didelį Užsakyamą International Harvester Co.

International Harvester Co. gavo labai didelį užsakyamą. Karo reikmenų direktorius pulkininkas John Slezak pažymi, kad susitaria dėl gaminimo tankų. Viso duota užsakykams už \$217,000,000.

International Harvester Co. šj užsakyamą išpildys savo įmonėj Bettendorf, Iowa. Paskutiniu laiku ten buvo darbas sumažėjęs. Darbas pradės veikti viršmaru. Kompanijos viršininkai nauju kontraktu patenkinti.

Kalbamos kompanijos chiegieškė įmonė gamino karo užsakykams. Bet pastaruoju laiku daugiausia gamina ūkio padangas.

### Atidaro Orlaivių Liniją į Meksiką

Nuo liepos 31-mos pradės veikti tiesioginio susisieki-mo orlaivių linija iš Chicago į Mexico City.

Iš Chicago orlaivis išskris 6:10 val. vakare ir 8:00 val. ryte bus Mexico City. Skridimas užims apie 14 valandų.

### Moterų Klubai Pagerbs Viešnią

Rugpjūčio 5 d., 6:30 val. vakaro, Lietuvių Kultūros Svetainėje, 10413 So. Michigan Ave., yra rengiama puota pagerbimui viešniais iš Anglijos, Sofijos Stankienės.

Daugeliu chiegiečių jau teko girdėti jos kalba, kurioje ji atpasakoja savo patyrimus ir pergvenimus laike nacių oro atakų ant Anglijos.

Metai atgal karo lauke žuvo jos vyras. Anglijos vyriausybė atsiuntė jį ir jos mažą sūnelį į Kanadą, kad apsaugotų jų gyvatis.

Jos tėvai, 5 broliai ir 3 seserys pasiliko Anglijoje. Broliai yra karo tarnyboje. Apie šešios savaitės, kaip jį svečiuojasi Chicagoje pas vyro giminitę, Bronisę Kvietinskienę. Šie lietuviškai, kuri pergyveno daug audingų dienų, Anglijoje, pagerbiamus turėję rasti platų pritarimą tarp Chicago lietuvių. Visur tebu dalyvauti rengiamoji pagerbimo puotoje, rugpjūčio 5 d.

K. K.

UZKVICIAME SUSIPAZINTI CHRISTINE TAVERN 3203 So. Halsted St. NECTAR ALIS SKANUS VYNAS NAMINIAI IR IMPORTUOTI LIKERIAI CHRISTINE YURKUS Savininkė

MAŽI IR DIDELI Jus visi esate kviečiami pas dvi Onas ant ONŲ DIENOS Subatoj ir Nedėlioj, Liepos 29 ir 30 Jos užlaliko puikių užėigį priešais Liet. Taut. Kap. nes 82-ros ir Kean Avenue JUSTICE, ILL. Bus skanių valgių ir gėrimų. Kviečia savininkės: Anna Alelunas ir Anna Stuz

RAKONIS TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET Nauja, Smagi UŽEIGTA BRIDGEPORTICIAMS Kanados Elius, Vynai, Deginūs ir Likeriai. Atsilaukė pasitenkintu masu patarnavimu. Ign. Ragaiškas, sv.

ATNAUJINKIT SAVO SENUS RAKANDUS PADAROME KAIP NAUJUS 25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų Mūsų pačių padirbtj parlor setai su springalais, urbe jūsu senas oetas ar matrasas peditribas ir padarytas taip kaip naujas. Ant visko sutauspaitte 15 nuosimčius — FEBRUARY IR MARCH Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY 2310 W. ROOSEVELT ROAD

### Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LA Fayette 3210 Res. Tel. LA Fayette 0094

Dr. V. A. Šimkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINUIS PRITAKO 744 W. 35th Street Valandos 11-12; 2-4 iki vakarais 7-8 Firmadieniiais tik 2 iki 4. Sventadieniiais 11-12

Dr. Strikolis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare Sekmadieniiais pagal sutartį

Dr. T. Dundulis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-30 p. m. Trečiadieniiais pagal sutartį

Dr. Bertash 756 West 35th Street (Kamp. 30th ir S. Halsted St.) Valandos: 1-3 ir 6-30 iki 8-30 vak. Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Dr. A. K. Butko LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakarų Telefonas: YARds 2246 Dr. C. Z. Vezel'is DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 8 vak. Trečiadi. susitarus

Dr. Marjan S. Swiont GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Ave. VALANDOS Nuo 1 iki 4 po pietų Nuo 7 iki 9 vakarų Residencijos PORTSMOUTH 6616 Ofiso LA Fayette 6888

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 23 metų patyrimas Tel. Yards 1829 Pritaiko Akinius Krieviši Akis Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. Kampas 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlio pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT (NURKAITIS) Pritaiko atsakomngai akinius ir žie prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimj. CALmet 4581 3241 S. Halsted Street RAKANDU KRAUTUVA

EXTRA! EXTRA! Pernalimtas Vardas ir Adresas MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydukas 3529 S. Halsted Street Phone Yards 6054 Jūs galite pagelbėti Amerikai smobilizuoti galinčiausią armiją sumušimti fašizmo reguliarij pasipirkdami Jungt. Valst. Koro Bondų ir Stampų.

Back the Attack! Buy EXTRA BONDS

Gaus Pigiai Pieno Ciceros Mokyklos

Cicero Mokyklų Taryba sutiko su tėvų ir mokytojų reikalavimais. Prieito ketvirtadienio susirinkime nutarė prisidėti prie programo, kad studentai gautų pradinės ir aukštesnės mokyklose šiltus pietus ir pigiai pieną—centas už puskvortę.

Marion Jordan patiekė raportą, kaip Chicagoje ir nekuriose priemiesiuose parupiniuose mokyklose vaikams užkandis.

Sveikintinas Cicero Mokyklų Tarybos žingsnis. Daug bus naudod studentams ir palengvinami motinoms.

Užbaigė Dienas Šuniukas su \$30,000 Palikimu

Šešiolik metų išgyvenęs "turtingas" šuniukas "Eskimo Spitz" užbaigė savo dienas. Apie tą šuniuką tenka rašyti tik todėl, kad jis "turėjo" gausų palikimą.

Kartą Miss Margaret McDermott, kurgi gyveno 5317 Wayne St., pagali šuniuko. Ji padarė testamentą ir paskyrė gyvulių priežiūros — Anti-Cruelty Society — \$30,000. Ten pažymėjo kalbamo šuniuko priziūrėjimą.

Ši "gailestinė" panelė numirė 1935 m. Nuseno ir "Eskimo Spitz". Jis užbaigė savo dienas ponios G. A. Trude ūkyje, Wisconsin valstijoje. Ta ponija buvo paėmusi globoti gyvuliuką.

Mat, kokių keistų dalykų yra. Anai panelė, kuri namų 9 metai atkal, labiau galėdavo šliu šuniuko, kaip tikėdantysis vaikus, kuriem reikalingas parama ir priežiūra.

Už šuniuko piežiūrą aukščiausiai pamatinė organizacija mokėdavo pinigų iš McDermott palikimo. Globotojų per 9 metus buvo atsiskaupę net 200.

Žinios iš Drapanų Siuntimo Stoties

Kas Kiek Atkojo Drapanų ir Pinigų
Povilas Aliuškas auکوjo apatinės drapanoms \$5.00 ir spaudai \$2.00. Be to, jis auکوjo muilo ir batų. V. Rugienius auکوjo \$5.00 apatinėms drapanoms. E. Sagadinas—\$5.00 apatinėms marškiniams. F. Kasparienė—\$2.00 tam reikalui.

Kirstukienė pridavė dvi poras naujų kojinių ir Kirdeikiene tris poras kojinių.

W. Mekras auکوjo gerų drapanų. Mrs. Beezek pridavė drapanų. J. Kirstukas ir Anna Grižauskaitė auکوjo drapanų. J. Kazekauskas auکوjo drapanų.

V. Rumčikas atvežė gerų drapanų. L. Denkis auکوjo batų.

Taipgi auکوjo drapanų Mr. Margus, F. Varanas, S. Saimonienė ir J. Zajewskis.

Daug drapanų atvežė Samuilienė, J. Blaškys ir Mrs. G. Kern. V. Grigienė auکوjo 12 abradėlių.

Stolyje dirbo šios draugės: A. G. Jergan, M. Bartininkienė, S. Saimonienė, E. Kukuraitienė, S. Budro, Bartininkas ir E. Sagadinas.

Prasome visų geros valios žmonių nepamiršt, jog šiuo laikui eina vakarai dėl šiltų marškinėlių. Norime išsiųsti tuos daiktus ateinančiam mėnesi, kad Lietuvos žmonės gautų pirmą, negu ateis šaltas oras, žiema.

Draugas Rinklivos Stoties Vedėja Ona Darčinskienė.

Rytoj Pasimatysime Leppos Darže, Justice

Rytoj bus du piknikai Willow Springs: L.L.D. 19-tos kuopos Joseph Leppas darže, o Roselando Draugijų—pas Dan Smith'ą.

Daugelis chigiečių, roselandiečių ir jų kaimynių suvažins į šiuos du piknikus. Abejuose piknikuose bus programai.

Taigi, rytoj pasimatysime Willow Springs'e.

Bridgeportietis.

Kanadietis Jok. Jasinskas Buvo Chicagoj

Montreal, Kanada, gyventojas, Jokūbas Jasinskas buvo trumpai Chicagoje. Ta praga jis apsilankė "Vilnius" išleistuvėje.

Kanadietis sveičias lankėsi Rockford, Ill., pas Slavinskus. Slavinskai surengė gražią puotą, kur J. Jasinskas susipažino ir su kitais to miesto lietuviais. Jis yra dėkingas Slavinskam už surengimą gražius puotes ir pavašininimą.

Darata Slavinskienė yra Jesinsko sesuo. Taipgi rockfordietė Ruminė yra Jesinsko sesuo.

Kanadietis sveičias, savo atsilankymo proga į "Vilni", paaukojo didnašio reikalams \$1.00.

Kadangi tuoj turėjo grįžti darbu pareigoms į Montrealą, tai Chicagoj pasibuvo tik kelio-laiką valandų.

Rep.

Nesinervinkite Dėl Cigaretų

Rūkokiai žino, jog dažnai negama tokios rūšies cigaretų, kokių jie norėtų. Kaip kuriems tas nepatinka. Bet nei vienas neturi dėl to nervintis.

Valdžios įstaigos, kurios pristato kariam reikalingus dalykus, pažymi, jog dažnai pasitaiko, kad karveivis nuo daug ko atsisakytų fronte, jei tik gautų tokių cigarečių, prie kurių įpratę.

Toliau pažymi, kad per penkis šiu metų mėnesius ir Britanijos, Sovietų Sąjungai ir kitas šalis kariams išsiuntė 3,720,000 svary cigarečių.

Civiliai žmonės gali tą suprasti ir, jei negauna norimų cigarečių, neturi murmti.

LKM Choro Reikalai

Liepos 22 d., Lietuvių Auditorijoj, įvyko LKM Choro valdybos susirinkimas. Vienas svarbiausių nutarimų buvo, tai nusamdyti salę rudeniuiam parengimui. Komitetas paėmė Lietuvių Auditoriją.

Dvi draugijos kviečia, kad choras pildytų jų programai ateinančią sezoną. Dėlei užkvietimo tarsi su choro mokytoja.

Nutarta turėti choro valdybos pasitarimą rugpičio pirmą pas Oną Petručiene.

Pirmas kankiečių susirinkimas įvyks rugpičio 15-tą d., Lietuvių Auditorijos salėje, 3133 So. Halsted St.

Visi kankiečiai dalyvaukite.

Motinos Skundžiasi Ligoninių Patarnavimu Laike Gimdymo

Daugelis motinų, ypač karių žmonių, nusiskundžia sunkia padėtimi, kai prisieina gimdymo reikalais. Šios pačios dirbtį negali. Mažos įplaukos. O kai reikia gauti ligoninės patarnavimus, tai turėti pinigų krūvą.

Šiuo klausimu Chicago laikraščių reporteriams nusiskundžia sunkia padėtimi motinos.

Išities federalė valdžia, o ypač miestams turėtų susirūpinti ypač motinų reikalais. Ta tenka valdžios parama ir ką gauna nuo vyro iš tarnybos neženkena žmoniškam pragyvenimui. O laike gimdymo dar ausidaro išlaidų.

Visuomenės patarnavimas toms motinoms yra gyvas klausimas. Bendrai, socializmos medicinos klausimas yra plačios visuomenės reikalas. Šį klausimą reikia atitinkamos vietose kilbinti, kelti. Daktaro, ligoninės patarnavimas ir vaistai turėtų būti suteikti reikalaujantiems veltui.

IKI "VILNIES" DOVANŲ PIKNIKO TELIKO TIK DVI SAVAITĖS

"Vilnius" dovanų piknikas įvyks rugpičio 13-tą d., Oaks Grove, 119th ir Archer Ave. Šiandien nicas nebejoja, kad iki tai dienai bus išlaisvinta visa mūsų senoji tėvynė—Lietuva.

Rašanč šį žinią, naciai iš Berlyno skelbia, kad jie ištraukė savo jėgas iš Kauno. Ketvirtadienį Sovietų Sąjungos premieras Stalinas paskelbė, kad Siauliai išlaisvinta.

Vadinasi, iš didesnės Lietuvos dalies nacių banditai jau išvyti.

Kiekvieno lietuviu, trokštančio gero savo broliams ir sesučių, širdyje glūdi didžiausias džiaugsmas.

Tad rugpičio 13-tą d. galėsime visi didieji "Vilnius" pikniko pasiūdyti mūsų tėvų šiltes išlaisvinimą.

Reikia priminti visum spaudos rėmėjams, visiems liaudies dienraščių nuosirdiems darbuotojams, kad per šias dvi savaites visur platinkime dovanų

Draudžia Nuo Didelio Gerimo

Degtinės gėrimas pasiekė cikurą. Tik 1937 metais tiek daug išvartodavo šio gėralo.

Jeigu tuot smarkum ger, o naujos degtinės nepadarys, tai po trijų metų neliks iš pirmiau padarytos.

Methodistų kunigai, kurie darbuojasi dėl sauliumo nuog gerimo, kritikuoja militarinį patarkymą—alaus pardavinimą netoli karveiviu stovyklų.

Vyskupas C. C. Seleman smerkia alatis pardavinėjimą su trimi nuosėmiais alkoholio karveiviams.

Jis tvirtina, kad kariai įpranta gerti šį lengvą alų, paskui geria stipresnį ir, pagaliau, degtinę.

Iš Tarnybos Rašo Duktė Maineliams

Jau du metai eina karines pareigas Genovaitė Jocienė—Mainelytė Moterų Marinių Korpusu.

Genovaitė rašo iš North Carolina, kad jai tarnyba sekasi. Karinėse pareigose esanti, savo laiske sako, kad frontuose yra entuziastiški pasiseikimai.

Genovaitė yra brightonparkeičių Mainelių duklė. Mainelis ir jo žmona priklauso prie darbininkų organizacijų, darbuojasi pažangama judėjime.

Beje, kelios dienos atgal Mainelė išliko nelaimė—sutrūnę pirštą, tai dabar nedirba.

Roselando Žinios

Sekmdienoj į Pikniką, Kurį Rengia 10 Draugijų
Rytoj, liepos 30 d., yra didelė diena roselandiečiams — mūsų kolonijos didžiausias piknikas. Ji rengia 10 draugijų. Tai visos pažangios ir visuomenės reikalingos besirūpinančios organizacijos yra prisidėję prie šio pažinimosi surengimo.

Piknikas įvyks Dan Smith's Hill Top darže, Kean Ave. ir 82nd St., prieš Lietuvos Tautiškas kapines.

Roselandiečiai vietą gerai žino. Mums nuvažiavimas patogus. Kas neturite mašinos, tai patarnau anstokai ateiti į Lietuvos Kultūros salę, 10113 So. Michigan Ave. Pasitaikys, kaip kas važiuos ir nuėk. Galima ir gatvėkariais važiuoti. Tuomet jau iki 63rd ir Argo. O iš ten galite gauti busa. Išlipkite ant kampo Kean ir Archer Ave.

Piknikas prasidės nuo pietų. Turėšime saunią muziką, užkandžių, gėrimų ir bus programai.

Kviečia Komitetas.

HELP WANTED—MEN

REIKIA KUKINTOJO DEŠRINEI Gera Mokestis
449 W. 37th STREET Kreipkitės pirmadienį.

HELP WANTED—WOMEN

VIRO arba POROS imti ataskomybe už Humboldt Blvd. Tuoje. Daugiau kambarių, šilumos vakuumas. Paslaiki rytai Albyn 7134.

REAL ESTATE—SALE

Zemės, Namai Pardavinami
2 FLATŲ MURINIS NAMAS
Pulkiusiamis Stovyje. Po 5 Kambarių. Dvieju Karu Gardžius. Kaina \$8700. 1625 — 47th Ct., Cleere, Ill.

FURNISHED ROOMS FOR RENT

ISRENDAVIMUI du furnished kambariai. Ziema, randa, rami aplinkai. Atidaryti greičiai: J. Suki, 4027 Brighton Pl.

Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

Brighton Parko Seniausias ir Labiausiai Patikimas Graždaigčių Pardavinimas Jeweler

P. NOVER JEWELER
4208 Archer Ave. Phone: LAFayette 2847

AL JUMI VARGINA

VERTU PATARIMAS
Plauko Smulkinimas, Frikskimas, Nušalinimas, Oros Nušalinimas, Pabardėti TRIP Valais Plaukams

JIM J. TRIPI
3107 SO. HALSTED STREET
Ieško 15 Metai CALUMET 4479

Anna-James Tavern

3415 So. Halsted St.

Kingsbury Alus Geri Cigalai
Skanus Vynas ir Degtinė
JAMES JANULVICIJA ir ANNA BAGDONAS, Sav.

JOS. F. BUDRIK

Inc.
3241 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.
Tel. CALumet 7237

CLEVELAND, OHIO

L.L.D. 22-ros kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpičio 3 d. (pirmą ketvirtadienį), 7-30 val. vakaro, 930 E. 79th St.

Išrinkite vyktaite visų, kuriems tik laikas leidžia. Susirinkima pirmainėme iš antro ketvirtadienio į trečiadienį, todėl, kad tikimės, kad visiems bus leidžiama apvažiuoti tą dieną. Atėjimai, atstaveikite naujų narių, nes turėsite daug svarbių dalykų svarstyti.

Kuopos Komitetas.
DIDELĖ krautuvė Rakanų, Jewelry, Rekordų, ir Radio, baltame name. Visi departantai po vienu stogu.

Budriko Radio Valandos:
WCFI—1000 K.
Nedėlios vakare nuo 9:30
WHFC—1450 K.
Ketvergo vakare nuo 7:00

HELP WANTED—WOMEN

MERGINOS ARBA MOTERS NAMU APVALYMIU
Nereikia viri. Duodiam buveinę arba nam. Gera šeima.
Telefonuokit Buckingham 7218

VIREJOS, patyruotos, 2 šeimoje.

Hotele apmatusimas su tarnaitės aparatu. Vienai kambariui su maudyne. Nereikia apvartų, nei skalbi. \$25.00. Turi mokėti skaitytį ir rašyti angliskai. Palididijim Hyde Park 6700

FURNITURE FINISHERS

Experienced or Inexperienced MEN—WOMEN—BOYS
Good Pay — Paid Vacation Overtime at time and half AMERICAN FURNITURE KNOVELTY COMPANY
2607 W. Flournoy Street (1 Block South of Harrison St.)

MOTERS ABELAIN NAMU RUOSAL

Nereikia skalbti. 2 suaugę žmonės. Privatūs kambariūs. Gera mokėjimai.
REGENT 6314
Telefonas: PULman 6770

MERGINŲ IR MOTERŲ

Privalom Maitinti Kovojančius Vyrus
Dabar yra reikalingas jūsų pagalba pakuoti maisto dalis mūsų ginkluotoms jėgoms.

SVARUS IR LENGVAS DARBAS.
Lakas ir Pneu už Viršialį.
DIENMOTIS IR VAKARAS DARBAS.
"L" ir gatvėkuri linijos.
CHARLES A. BREWER & SONS
6320 Harvard Ave.

T A I S O M E Skalbiamas

Mašinos, Refrigeratorius, Dulkių Valytuvus ir Motorus
Darbas Garantuoja
1649 West 47th St.
Tel. YARDS 1866.

SANDELIS KNYGŲ IR ZOLIŲ

NOJAS ARKA. Ar tešybė kad buvo įvairios vynuogių 25c
PATARBAIS VYRAMS IR MOTERIMS apie lyties dalykus, kaip apie neturto kontrolę, melnikas gyvenimas ir kaip iš to naudotis... \$1.75

LIETUVIŠKA VIREJA. Kneptis, Kemotolis ir Namų Prižiūrėtoja, su apie 450 visų receptų kepimui, virimui ir Kema... 1.00

TOKSTANTIS NAKTU IR VIERNA, Arabiškos istorijos. Dar... 50c

LENGVAS BŪDAS išmokti angliskos kalbos be kitių pagalbos NEUŽMOKA MOKSLO ŽYDŲ, gr... 25c

PALOTAS OLSAUSKAS, jo darbai ir nuopelnai, su med... 25c

KAIPI KUNIGAS PAPIOVE savo melle One Amulleris, su... 15c

PEKLA, kam ji ir kur yra? Su pavelskiais kankinimo "irau... 30c

RAKTAS Į GYVENIMĄ, knygele atidengia visoms mūsų už... 75c

PAPANČIO ŽYDAS, Pasakojimai apie senovės burtus... 20c

LITVOSKIS LIKOS ir kaip nauju apsispaugoti... 30c

KAIPI TARTI AMERIKOS PILIECIŲ BIBLIJA, išaškina visą biblijos pagrindą; 382 pusl. 2.25

SAPNU PENKIS, su daugeliu paveskiu, diktas apdarai... 1.25

MUŠKOS PASAKOJIMAI, su daugeliu KUNIGŲ CELIBATAS, kodėl kunigai nesienija?... 30c

MIŠKŲ DUKTĖ, kaip išvengti... 25c

KAIPI DUKTĖ GYVENO PDS-TYJE... 25c

ERODAS, BOBA ir veiniškas... 35c

GIRTUOKLIŲ GADŽINKOS, ltkmos dalinos... 15c

KANTRI ALENA, Pasakojimai... 25c

GDURDS PIEMENUKAS... 25c

ZOLIŲ ARBATOS

Pakeltuvai su nurodymais, kaip vartoti ir nuo kokių ligų... 50c

Nuo nervų sutrūpimo... 50c

Nuo dusulio (astmos)... 50c

Vyriskumo patalpinimas... 50c

Nuo išsivėsusio kataro bei hayfever... 50c

Nuo cukrinio (diabeto)... 50c

Nuo vandeninės bei širdies ligos... 50c

Pailių arbata arba motis... 50c

Trėjančios; stambios kaktos... 60c

Nuo sutrikimo, kaip eti... 50c

Sergulavimui skėty viduriu... 60c

Poison Ivy motis, greitai aptildo niakulį ir sutrumpina kentėjimą... \$1.50

Trūkėlos, valerijonai, ramunėlis, pelūnėlis, šalėlis, pupiašilės po 25c pak.

M. SUKAITIS
331 Dean St., Spencerport, N. Y.

For results—advertise in the "VILNIS".

METINIS PIKNIKAS

LLD 19-tos KUOPOS
Nedėlioje, Liepos (July) 30-tą
JOSEPH LEPPA DARŽE

82nd ir Kean Ave., Justice, Ill.
(Priešais L'et. Taut. Kapines)



Ka'bės "Vilnius" redaktorius Leonas Pruseika, auکو vėliausias žinias iš mūsų gimtinės Lietuvos. Kviečiame visus atsilankyti ir Luksmai laiką praleisti. Bus geras muzika, skanių užkandžių ir įvairių gėrimų.

Roselando 10 Draugijų, Klubių ir Choro PIKNIKAS

Nedėlioje, Liepos (July) 30, 10 Val. Ryto
DAN SMITH'S GROVE

8228 Kean Ave. (Priešais L'et. Taut. Kapines)
JUSTICE, ILL.
Kviečiame visus Roselando, Chicago ir Apieilinkės Lietuvių dalyvauti mūsų piknike. Vaisinėjimas ir muzika šokiams yra užtikrinta. Rengimo Komiteta.